

# MAFFIUS

MAFFIUS, een min of meer regelmatig uitkomend informatie- en opiniebulletin van de universiteit te Maastricht

Maffius nr 6

3e jaargang juni 1977



	<u>pag.</u>		<u>pag.</u>
Inhoudsopgave		cCollectieve ziektekostenverz.	24
Ingezonden brief	1	WieWatWaar	25
Enquête	3	Programma-evaluatie onderwijs	26
Aantekeningen bij Vestigingsnota	4	Van leuze naar keuze	33
Randwyck ja of nee	6	Keuze-onderwijs 3e jaars:kliniek	36
In de kijker	12	Gerard's vreugd	38
Verkiezingsuitslag U-/F-Raad	20	...Maar ik stem VVD	40
Korte berichten	21	Koko-gruis	42
Zes jaar curriculum	22		

# redactieleden Maffius

Hans Hagen  
Puck Muller  
Wim Hermens  
Marijke Niemann  
Henk Schmidt  
Jan Muytjens  
Jaap Zuidweg  
Henny Peltenburg  
Inge Dauphin  
Chris Voskamp  
Joep Offermans

Vijverdal  
Biomedisch Centrum  
Hoofdgebouw  
Studenten  
Redactiesecretaresse  
Lay Out  
Adviseur

Redactieadres:  
Inge Dauphin, Vijverdal  
Vijverdalseweg 1,043/841777  
toestel 2094

## ” van de redactie

Een nieuw redactielid stelt zich voor

Jan Muytjens, 25 jaar. Gehuwd. Werkzaam op de afdeling Post- en Archiefzaken waar ik dagelijks met plezier zorg draag voor de postbehandeling.

Opgegroeid in een mijnwerkersgezin. Opleiding LTS en MTS. Tijdens mijn schooltijd ben ik in aanraking gekomen met actiegroepen zoals die zich aan het eind van de roerige zestiger jaren manifesteerden.

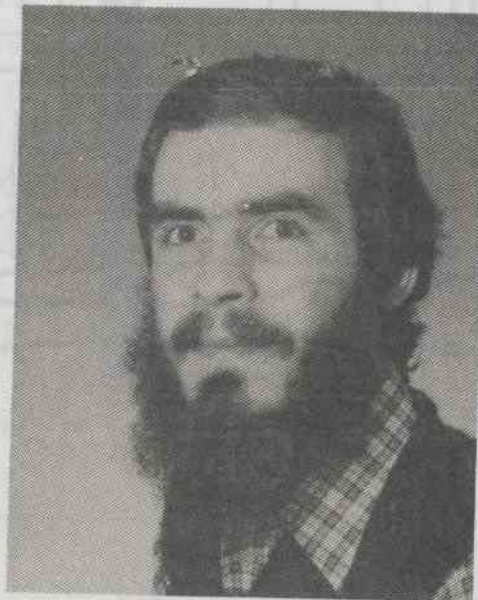
Op basis van die ervaringen besloot ik om een tijd te gaan werken in het welzijnswerk. In Maastricht heb ik ruim anderhalf jaar gewerkt als enige beroepskracht bij de Stedelijke Projektgroep Jeugdwerkloosheid. Kwam in aanraking met problemen van werkloze jongeren: sociale uitkeringen,

kamernood, druggebruik etc.

Ben, na zelf ook ruim één jaar werkloos te zijn geweest, op 1 februari j.l. begonnen op de Rijks Universiteit Limburg.

In mijn vrije tijd ben ik nog steeds actief in actie-groepen en in politiek verband binnen de PSP.

Naast mijn dagelijks werk voelde ik ervoor om ook binnen de gemeenschap van de RUL wat activiteiten te doen. Vandaar dat ik de redactie van Maffius kom versterken. Binnen de redactie gaat mijn voorkeur uit naar het leggen van contacten met het stedelijk gebeuren voorzover dat voor studenten en medewerkers van de RUL van belang kan zijn.



” Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, foto copie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de redactie. ”

*Bessie Co,*

Wij zijn dol op bulldozers, we kunnen daar uren naar kijken. Het is een bron van angstig vermaak om te zien hoe zo'n machtige machine inerte massa's in beweging brengt, regenwormen verplettert, hazen op de vlucht jaagt en de droom van de projektontwikkelaar realiseert. Je kijkt bewonderend toe en houdt je hart vast. Als dat maar goed gaat. Nou, meestal gaat het goed want aan het stuur zit dan zo'n ervaren door en door geroutineerde vakman die met een zwaai een kuub aarde naast je ontbijtbordje kan leggen zonder dat er een korrel in de cornflakes valt. De gewone leek bewondert in de bulldozer dan ook meer de stuurmanskunst dan het krachtsvertoon.

Als we nou zien dat je je machtige apparaat in de richting van onze pas ingezaaide knollentuin beweegt vinden we het wel even tijd worden om naar je rijbewijs te vragen.

Als we het goed hebben zijn er twee medewerkers van jou die met duidelijk verstand van zaken een onderzoek doen op het gebied van de voeding. Daar wil jij een hoofdprojekt voeding om heen bouwen en als dat niet direkt allerwegen het grootste enthousiasme losweekt beweeg je je loeiend door de wandelgangen en maakt stemming tegen de research opzet.

Is dat nou wel zo verstandig? In de eerste plaats dit: niemand zal jouw medewerkers iets in de weg leggen om hun onderzoek te doen. Wel zijn er gerechtvaardigde twijfels of het de meest verstandige aanpak is om twee medewerkers die al een stevige taak in de gezondheidszorg hebben ook nog eens de supervisie over vijf (5) onderzoeken te geven. In dat geval komt het eigenlijke werk toch op de daarbij aangetrokken assistenten en basiswetenschappers neer.

Dat kan wel hoor. De plannen zoals ze nu voor ons liggen kunnen zinvol gerealiseerd worden als we de interesse van het provisorium omtrent en voor minstens de helft aan voeding gaan doen. Dat zijn dan zo'n man of twintig die van stiel moeten veranderen. Weliswaar hebben ze geen ervaring op het gebied van de voeding, maar ze zijn slim genoeg om in een jaar of vier iets op te bouwen. Kun jij dan ook even zeggen hoe daarna onze nationale en internationale konkurrentiepositie zal zijn? Toevallig doen die twintig man al allemaal onderzoek binnen bestaande hoofdthema's en hebben ze daarin al wel ervaring en soms zelfs een zeker renommé.

Nu denk je vast dat we overdrijven. Dat het helemaal niet nodig is die twintig man op voeding te zetten. Dat je met behulp van één biochemikus al een heel eind komt etc. Vergeet het maar! Ook in de research heb je mensen die de versnellingsbak repareren en zij die het achteruitkijkspiegeltje rechtzetten.

Als jij een hoofdprojekt voeding wilt hebben dat goed loopt zul jij daar flink wat hooggekwalificeerde onderzoekers in moeten zetten, die naast onderwijs de rest van hun dagtaak daaraan kunnen besteden, geen veeleisende patiëntenzorg aan hun hoofd hebben en de techniek van de research beheersen.

Het unieke van de Maastrichtse opzet is dat de "preklinici" zich niet afzonderen van de klinici maar op gezamenlijke thema's willen werken. Dat is de enige manier waarop je tegenwoordig nog medische research kunt doen. Dat is geen vrijetijdsbesteding meer voor klinici, maar vakwerk waar de klinici hun eigen welomschreven plaats in hebben. Als jij een klinisch hoofdproject wilt maken zet je de klok tien jaar terug.

Zou het niet heel wat slimmer zijn om die twee medewerkers van jou rustig hun onderwerp te laten afmaken en dan eens langs te laten komen om te babbelen over een echt gezamenlijk onderwerp in één van de bestaande hoofdprojecten? Dat is wel minder glamourous, maar vast handiger. En dan nog wat. De door jou veelvuldig gespuide verdachtmaking dat wij met onze research zijn binnengelopen en nu de boot afhouden als een ander een voet aan de wal wil krijgen gaat alleen op als jij weigert aan de bestaande research opzet mee te doen.

Wij stellen het liever zo voor: een aantal mensen met grondige research ervaring heeft een goed lopend biomedisch centrum opgezet. De klinici, die het in de kliniek toch al moeilijk genoeg hebben kunnen daarvan profiteren door hun research erbij aan te sluiten. De hoofdprojecten zijn expres zo gekozen dat ze juist voor de kliniek brede mogelijkheden bieden. Ook onze medewerkers die vaak uit heel andere gebieden van de wetenschap stammen sluiten zich daarbij aan. Waarom zou jij dat niet doen? Er zijn mogelijkheden te over. Hans Jeekel en Hein Wellens b.v. hebben ze al ruimschoots onderkend en wat jezelf betreft: met wat creatief denkwerk, een beetje afzien van de prima donna rol en wat bereidheid tot samenwerking zou je ook in de research best aan je trekken komen.

Je schijnt Chris Voskamp gevraagd te hebben om je te adviseren bij het ophangen van je schilderijen. Dat is een verstandige stap want daar heeft Chris verstand van. Aarzel niet om eens met ons te praten als het over research gaat.

Groetjes,

Coen en Rob



Annadal//een van onze bestuurlijke fouten.

En wie gaat nu het eerste zeggen dat Annadal tegen de grond had moeten? En wie gaat nu de juiste consequenties hieruit trekken?

*Rob*

# ENQUÊTE.

In de week na het verschijnen van Maffius zal men benaderd worden met het verzoek zich via het invullen van een enquête-formulier uit te spreken over de kwestie Randwyck. (De studenten zullen met de toezending van Maffius het formulier met retourenveloppe toegezonden krijgen).

Gezien het belang van deze zaak, zowel voor de universitaire gemeenschap als ook voor de gehele stad Maastricht, vragen wij iedereen met nadruk om mee te werken aan het slagen van deze enquête.

In dit nummer zijn een tweetal artikelen opgenomen, waarvan de één pleit voor vestiging op Randwyck, de ander neemt het op voor m.n. het Annadal-terrein als vestigingsplaats voor Medische Faculteit en Ziekenhuis.

Tegenover elkaar staan de mening van het College van Bestuur en een groep medewerkers (Pie Bartholomeus, Hans Hagen, en Gerard Majoor).

De Redactie.

VULT U S.V.P. DIRECT  
NA LEZING HET  
ENQUÊTE-FORMULIER IN  
EN STUUR DIT IN BIJGAANDE  
ENVELOP NAAR:  
DE REDACTIE  
**MAFFIUS**



## Enkele aantekeningen bij de vestigingsnota van het College van Bestuur

1. In de door het College van Bestuur ten behoeve van de Universiteitsraad opgestelde Nota inzake de keuze van de vestigingsplaats van de Rijksuniversiteit Limburg wordt t.a.v. de achtergronden van het gevoerde beleid op drie dingen de nadruk gelegd:
  - a bij de keuze van de Staten-Generaal in 1970 voor het stichten van een nieuwe universiteit speelden in het beslissingsproces in eerste instantie kwantitatieve factoren een doorslaggevende rol;
  - b het denken over de nodig geachte uitbreiding van het w.o. was overwegend gericht op het totstandbrengen van een universiteit met traditionele opzet en omvang;
  - c niettemin kreeg de Commissie Voorbereiding Medische Faculteit Maastricht de opdracht bij "het ontwerpen van een plan in hoofdlijnen voor de vestiging te Maastricht van een medische faculteit als onderdeel van een aldaar op te richten rijksuniversiteit en voor de voorziening in een academisch ziekenhuis" veranderende inzichten voortdurend in de overwegingen te betrekken.
2. Op het ontwikkelingsproces van de nieuwe instelling hebben juist inzichten als bedoeld in het laatste punt steeds meer hun stempel gedrukt.

Dat is uiteraard bekend. Ons doen en laten van vandaag kan, voor wat dit betreft, moeilijk worden misverstaan.

Wat wellicht minder bekend is, -- omdat het al een stuk historie is geworden --, is het feit dat de veranderingsprocessen die tegen het eind van de zestiger jaren hun schaduwen vooruit wierpen, zó snel om zich heen grepen, dat de gedachtenwereld van de voorbereidingscommissie er vrijwel van meet af aan door werd beïnvloed en er al vrij spoedig geheel door werd beheerst. Omdat dit geven ten grondslag ligt ook aan afgeleide beslissingen van allerlei aard, die in het voorbereidingswerk getroffen moesten worden -- ook t.a.v. terreinkeuze en bouw --, lijkt het zinvol juist dit element uit de nota te lichten en er ook hier aandacht voor te vragen. Vanwege de plaatsruimte blijft deze toelichting beperkt tot een tweetal facetten.

De aanwezigheid van andere dan medische (klinische en pre-klinische) capaciteitsgroepen binnen het



raam van de faculteit d  
zamerhand door menigeer  
zaak van de wereld erv  
niet. -- Men zie slech  
situatie bij andere w.  
was het in elk geval z  
jaar 1971 niet.

Want het was tóén ree  
was naar de mogelijk  
bepaalde facetten va  
culum-ontwikkeling, zoals die werde  
haar interim-rapport van oktober 1970 onder de  
hoofdstukken IB en ID. Die komen hierop neer, dat  
onder meer de gedragswetenschappen voor de Maas-  
trichtse opleiding onmisbaar werden geacht, en wel  
omdat

- a. een uitsluitend medisch-technische vorming niet  
meer beantwoordt aan en afgestemd is op de be-  
hoefden aan medische zorg in de wereld waarin  
wij thans leven;
- b. voor de opzet van het basiscurriculum reeds toen  
gedacht werd aan een inter-disciplinair gericht  
blokkenmodel, dat tevens overstapmogelijkheden  
zou dienen te bieden ten behoeve van enkele  
verwante studierichtingen.

achte het op g  
verantwoord alsnog over te gaan tot vergroting  
van het opleidingspotentieel in de sector van  
de mens- en maatschappijwetenschappen.

Deze beslissing was voor het denken van de  
C.V.M.F.M. van ingrijpende betekenis. Het was  
het eerste signaal waaruit kon worden afgeleid  
dat de inzichten over omvang van en behoefte  
aan wetenschappelijk onderwijs bezig waren te  
kenteren. Zij was tevens een prikkel om zich  
diepgaand bezig te houden met de vraag, of aan  
de Maastrichtse instelling geen begin kon en  
mocht worden gemaakt met een ander structuur-



RECTIFICATIE:  
Het woord "JOOD" in het artikel "Maar ik stem VVD"  
dient te worden vervangen door "JOVD".

## Enkele aantekeningen bij de vestigingsnota van het College van Bestuur

1. In de door het College van Bestuur ten behoeve van de Universiteitsraad opgestelde Nota inzake de keuze van de vestigingsplaats van de Rijksuniversiteit Limburg wordt t.a.v. de achtergronden van het gevoerde beleid op drie dingen de nadruk gelegd:

a bij de keuze van de Staten-Generaal in 1970 voor het stichten van een nieuwe universiteit speelden in het beslissingsproces in eerste instantie kwantitatieve factoren een doorslaggevende rol;

b het denken over de nodig geachte uitwerking van het w.o. was gericht op het totstandbrengen van een traditionele opzet van het w.o. was gericht op het totstandbrengen van een traditionele opzet

c niettemin kreeg de Medische Faculteit "het ontwerp van voor de vestiging te maken van de medische faculteit aldaar op te richten voor de voorziening in huis" veranderende in de overwegingen te bet

2. Op het ontwikkelingsproces van de nieuwe instelling hebben juist inzichten als bedoeld in het laatste punt steeds meer hun stempel gedrukt.

Dat is uiteraard bekend. Ons doen en laten van vandaag kan, voor wat dit betreft, moeilijk worden misverstaan.

Wat wellicht minder bekend is, -- omdat het al een stuk historie is geworden --, is het feit dat de veranderingsprocessen die tegen het eind van de zestiger jaren hun schaduw werpen, zó snel

RECTIFICATIE:  
Het woord "JOOD" in het artikel "Maar ik stem VVD" dient te worden vervangen door "JOVD".

raam van de faculteit der geneeskunde wordt langzamerhand door menig een wellicht als de gewoonste zaak van de wereld ervaren. Maar dat is het bepaald niet. -- Men zie slechts ter vergelijking naar de situatie bij andere w.o.-instellingen. -- En zo was het in elk geval zeker in de aanvang van het jaar 1971 niet.

Want het was tóén reeds, dat de C.V.M.F.M. op zoek was naar de mogelijkheid om uitwerking te geven aan bepaalde facetten van haar gedachten over curriculum-ontwikkeling, zoals die werden weergegeven in haar interim-rapport van oktober 1970 onder de hoofdstukken IB en ID. Die komen hierop neer, dat onder meer de gedragswetenschappen voor de Maas-trichtse opleiding onmisbaar werden geacht, en wel omdat

- a. een uitsluitend medisch-technische vorming niet meer beantwoordt aan en afgestemd is op de behoeften aan medische zorg in de wereld waarin wij thans leven;
- b. voor de opzet van het basiscurriculum reeds toen gedacht werd aan een inter-disciplinair gericht blokkenmodel, dat tevens overstapmogelijkheden zou dienen te bieden ten behoeve van enkele verwante studierichtingen.

Het lag in de gegeven situatie voor de hand, dat de voorbereidingscommissie in begin 1971 een verzoek richtte tot de Minister van Onderwijs en Wetenschappen om haar in staat te stellen óók een faculteit der sociale wetenschappen tot ontwikkeling te brengen. Minister Veringa zag zich evenwel na veelvuldig overleg genoodzaakt dit verzoek af te wijzen. Hij liet zich daarbij uiteindelijk leiden door een negatief interim-advies van de Commissie-De Moor, die hem moest adviseren inzake het probleem van de uitbreiding en spreiding van het wetenschappelijk onderwijs. De commissie achtte het op grond van haar berekeningen niet verantwoord alsnog over te gaan tot vergroting van het opleidingspotentieel in de sector van de mens- en maatschappijwetenschappen.

Deze beslissing was voor het denken van de C.V.M.F.M. van ingrijpende betekenis. Het was het eerste signaal waaruit kon worden afgeleid dat de inzichten over omvang van en behoefte aan wetenschappelijk onderwijs bezig waren te kenteren. Zij was tevens een prikkel om zich diepgaand bezig te houden met de vraag, of aan de Maastrichtse instelling geen begin kon en mocht worden gemaakt met een ander structuur-

model dan in de wet voor dit soort onderwijs is voorgeschreven.

In dit verband moet het eveneens van niet te onderschatten belang worden geacht, dat minister De Brauw in de loop van 1972 op de suggestie van de voorbereidingscommissie om in de in oprichting zijnde faculteit der geneeskunde ook leerstoelen in te richten voor medische psychologie, medische sociologie, medische ethiek en economie van de gezondheidszorg, positief reageerde; zij het na zeer sterke aandrang.

Dat bij deze opstelling van de commissie de intussen tot stand gekomen "basisfilosofie achtste medische faculteit" een doorslaggevende rol heeft gespeeld, behoeft nauwelijks betoog. Zij werd gepubliceerd in augustus 1972, in nummer 33 van de toen lopende jaargang van Medisch Contact. Inhoud, strekking en betekenis van dit stuk mogen als genoegzaam bekend worden verondersteld. Samengevat kan men stellen, dat het min of meer is gaan functioneren als een soort "grondwet" voor de nieuwe instelling. Dat geldt zowel voor de benadering van onderwijs en onderzoek als voor de opstelling van de

faculteit der geneeskunde ten aanzien van de gezondheidszorg.

Daarmee komen wij aan het andere facet, waarop boven werd bedoeld.

Bij het laatste gegeven is immers tevens in het geding plaats en functie van het academisch ziekenhuis, waarvan de oprichting bij iedere medische faculteit bij wet is voorgeschreven.

Dat speciaal van de zijde van de medische beroepsbeoefenaren in de regio Zuid-Limburg en met name van die van het ziekenhuis St. Annadal grote belangstelling bestond voor dit thema en voor de wijze waarop het zou (moeten) worden opgelost, ligt in de rede. Ook -- en, voor wat St. Annadal betreft, juist -- bij het gegeven, dat alleen door academisering van St. Annadal aan de wettelijke eis voldaan zou kunnen worden. Er heeft dan ook reeds vanaf 1970 overleg plaatsgevonden tussen deze instanties en de C.V.M.F.M., dat al spoedig een institutioneel karakter kreeg en dat uiteindelijk geleid heeft tot de visie, die terzake in de basisfilosofie werd geformuleerd.

Die visie gaat ervan uit, dat uit de doelstellingen

van onderwijs en onderzoek de noodzaak volgt tot actief deelnemen van de medische faculteit -- en wel op een zo groot mogelijk terrein -- aan alle vormen van gezondheidszorg waarin artsen een rol van betekenis spelen. Maar zij gaat er ook van uit, dat ons hoog ontwikkelde gezondheidszorgsysteem in het algemeen weinig witte vlekken laat zien in "kwantitatief-klinisch-curatief" opzicht. Dat houdt in dat het academisch ziekenhuis weliswaar een zeer belangrijk, maar toch een duidelijk beperkt element vormt van universitaire participatie in de gespreide gezondheidszorg.

Het deelnemen aan die zorg dient in een bepaalde regio derhalve op praktische gronden te rusten op een analyse van de vraag naar en het reeds bestaande aanbod van voorzieningen. Voor het vaststellen van vooral de plaats, maar deels ook van de functie van het academisch ziekenhuis is deze analyse mede van invloed, terwijl plaats en functie op hun beurt weer beslissend zijn voor zijn omvang.

Op de praktische consequenties, waartoe deze en andere facetten hebben geleid en nog kunnen leiden, wordt in de C.v.B.--nota nader ingegaan.

3. Niet alleen het gevoerde beleid t.a.v. faculteit en ziekenhuis moet in relatie worden gezien met o.m. terreinkeuze en bouw. Hetzelfde geldt in niet mindere mate voor de ontwikkeling van de instelling tot universiteit.

Centraal in dit proces staat de toewijzing van een tweede faculteit, de algemene faculteit. Zij kreeg niet toevallig een niet specifiek disciplinair karakter. Daarvoor werd welbewust gekozen. En wel vanuit het inzicht dat de vraagstukken waarmee het wetenschappelijk onderwijs in ons land -- maar daar niet alleen! -- in toenemende mate wordt geconfronteerd, van structurele aard zijn en alleen vanuit dat inzicht oplosbaar zijn. Die problemen hebben te maken met ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, zowel als met de maatschappelijke functie van het w.o., gegeven de groeiende behoefte van velen aan meer vorming en opleiding.

Verwezenlijking van wat voor bevrediging van deze behoefte wordt vereist, werd, samen met de zorg voor een verantwoord stelsel van hoogwaardige beroepsopleidingen, in de toelichting op de rijksbegroting-'75 tot de centrale doelstelling gerekend van het regeringsbeleid m.b.t. het w.o. Het inzicht is gerijpt dat, wil men dat beleid realiseren, men andere wegen moet gaan dan die

van de voorbereidingscommissie, dat inhield dat de achtste medische faculteit dient uit te groeien tot universiteit.

Het ziet er naar uit, dat die weg niet meer loopt en waarschijnlijk ook niet meer zal lopen langs de pleisterplaatsen van discipline gerichte faculteiten zoals in de wet Wetenschappelijk Onderwijs is voorzien. Tegen die achtergrond moet dan ook de opening worden gezien en gewaardeerd, die de voorbereidingscommissie forceerde en open hield via het opnemen van een aigemene faculteit in de wet Rijksuniversiteit Limburg. Uit de besluiten die intussen reeds genomen konden worden om van de daardoor gegeven mogelijkheden gebruik te maken tot het op gang brengen van nieuwe onderwijs- en onderzoekselementen in het kader, maar tevens ook in de langzamerhand gestalte krijgende geest van de Maastrichtse instelling, is reeds gebleken, dat via de exploitatie van relevante aandachtsvelden met vrucht aan de beoogde toekomst kan worden gewerkt.

In kwantitatieve zin wordt daarop ook weer nader ingegaan in de nota van het College van Bestuur.

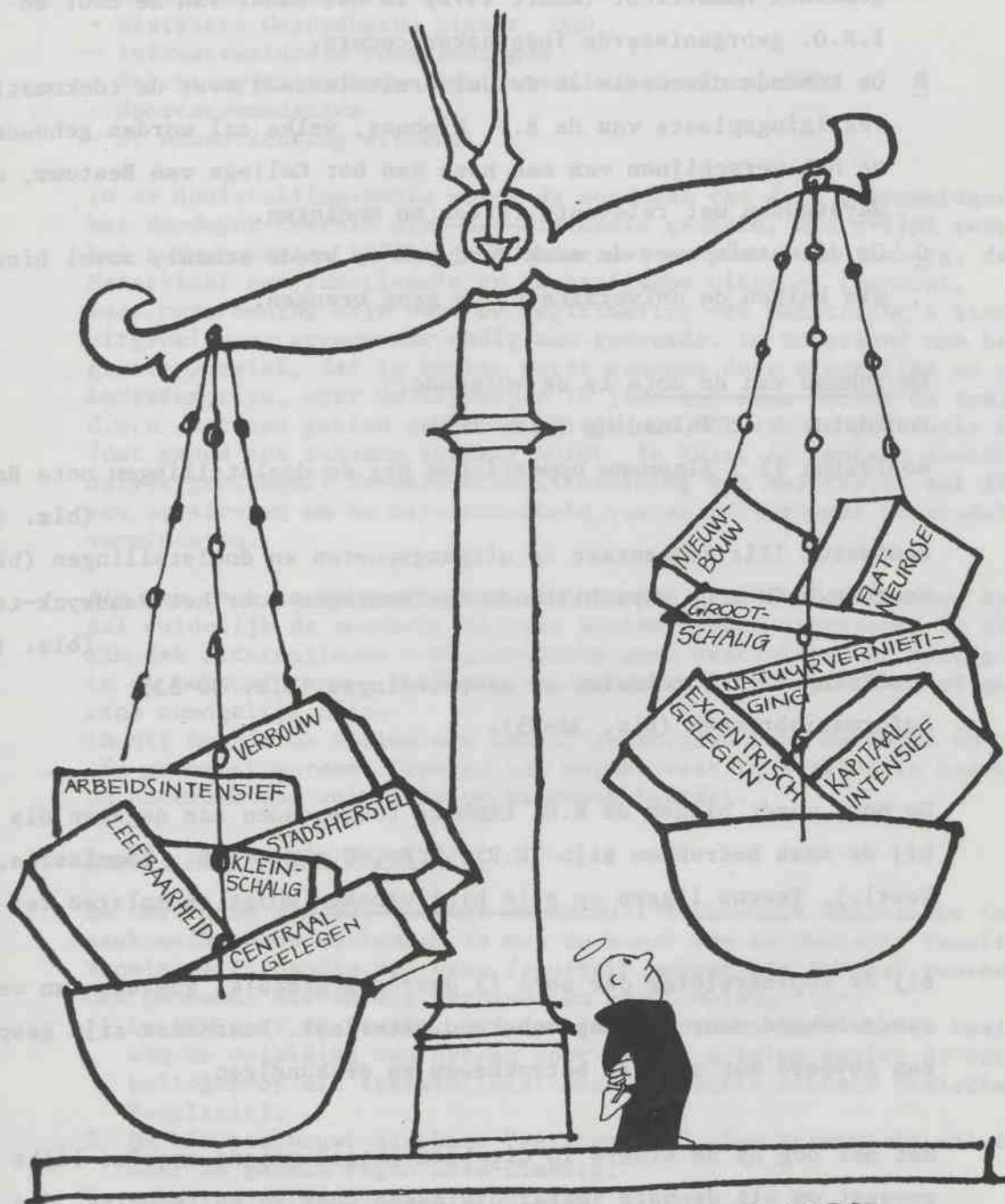
Dr. J.G.H. Tans.

waarlangs men aanvankelijk naar de oplossing zocht.

In de gegeven situatie zijn daarvoor aanzienlijke veranderingen vereist in de functie, de structuur en de inhoud van het wetenschappelijk onderwijs, maar zal bovendien de scheiding tussen deze en andere vormen van onderwijs moeten worden doorbroken. En dan nog.

Wat er tot nu toe gebeurd is bij de pogingen tot herstructurering en herprogrammering van het w.o., kan tot geen andere conclusie leiden dan dat deze operatie slechts kans van slagen heeft, wanneer héél het gamma van hierbij betrokken problemen wordt ingepast in het voor dit proces op te stellen denk- en onderzoekskader. Daartoe behoort evenzeer het probleem van het post-academisch onderwijs als dat van de steeds meer boven de horizon komende permanente vorming.

De kansen om in deze procesgang een belangrijke initiërende rol te spelen, liggen in een nieuwe instelling, waar de structuren nog niet vast verankerd liggen en waar de verhoudingen nog niet onwrikbaar met de mensen zijn vergroeid, ten enen male gunstiger dan in gevestigde instituten. In die richting tekent zich dan ook de weg af, die in de gegeven situatie door de Rijksuniversiteit Limburg moet worden bewandeld, wil zij erin slagen om ook gestalte te geven aan dat deel van de taakstelling



WAT HET ZWAARST IS MOET HET  
ZWAARST WEGEN!

# RANDWYCK JANEI

Onder bovenstaande titel is deze week een nota gepubliceerd van de hand van Pie Bartholomeus, Gerard Majoor en ondergetekende. Ons doel bij het schrijven van deze nota was:

- A Kommentaar leveren op de Doelstellingennota Randwyck van de gemeente Maastricht (maart 1977) in het kader van de door de I.R.O. georganiseerde inspraakprocedure.
- B De komende discussie in de Universiteitsraad over de toekomstige vestigingsplaats van de R.U. Limburg, welke zal worden gehouden na het verschijnen van een nota van het College van Bestuur, ondersteunen met relevante feiten en meningen.
- C De discussie over de zaak Randwyck op brede schaal, zowel binnen als buiten de universiteit, op gang brengen.

De inhoud van de nota is de volgende:

Hoofdstuk I : Inleiding (blz. 1-2)

Hoofdstuk II : Algemene opmerkingen bij de doelstellingen nota Randwyck  
(blz. 3-4)

Hoofdstuk III: Kommentaar op uitgangspunten en doelstellingen (blz. 5-13)

Hoofdstuk IV : De verschillende bestemmingen voor het Randwyck-terrein  
(blz. 14-29)

Hoofdstuk V : Conclusies en aanbevelingen (blz. 30-33)

Informatiebronnen (blz. 34-35).

De nota wordt binnen de R.U. Limburg toegezonden aan degenen die q.q. bij de zaak betrokken zijn (U.R., F.R., C.v.B., F.B., Commissies, Voorl.). Tevens liggen op alle bibliotheken enige exemplaren ter inzage.

Bij de voorbereiding der nota is door ons gebruik gemaakt van veel reeds bekend maar ook nog onbekend materiaal. Daarnaast zijn gesprekken gevoerd met tal van betrokkenen en deskundigen.

Met het oog op de elders in dit blad aangekondigde enquête lijkt het gewenst om uit de nota vooral die zaken naar voren te halen, die direct in verband staan met de problematiek rond universiteit en ziekenhuis. Daarom worden hieronder integraal uit de nota opgenomen de pagina's 14 t/m 19 (Hoofdstuk 4: Inleiding, par. A en par. B).

Vervolgens worden nog enkele belangrijke conclusies uit het rapport geciteerd.



#### Hoofdstuk 4. De verschillende bestemmingen voor het Randwyck-terrein.

In de loop van de achter ons liggende jaren hebben diverse gegadigden belangstelling getoond voor vestiging op het Randwyck-gebied. Nu, mei 1977, ziet de lijst van organisaties, die vestiging op Randwyck overwegen en/of functies die het gebied worden toegedacht er als volgt uit:

- Academisch ziekenhuis "Ziekenhuis Maastricht"
- Rijksuniversiteit Limburg, RULg
- Kantoren
- Woningbouw
- Provincie t.b.v. PPD en PW
- Districts Gezondheids Dienst, DGD
- Infrastructuurle voorzieningen
- Stichting Maatschappelijk Economisch Centrum, SMEC
- Sportaccomodaties
- St Annastichting uit Heel

In de doelstellingsnota wordt de noodzaak van deze bestemmingen voor het Randwyck-terrein niet ter discussie gesteld. Men grijpt terug op het structuurplan 1975 of het ontwerpstreekplan Zuid-Limburg, dat Maastricht een functionele en geografische uitgroei toedacht.

Naar onze mening zijn voor de legitimering van Maastricht's stedelijke uitgroei meer argumenten nodig dan genoemde. In Nederland nam het grondoppervlak, dat in beslag wordt genomen door stedelijke en verkeersfuncties, over de afgelopen 10 jaar met ruim 80.000 ha toe; d.w.z. met een gebied ongeveer gelijk aan 60% van de provincie Utrecht. (Dat grond een schaars artikel wordt, is juist de laatste maanden duidelijk gebleken!) Verdere stadsuitbreiding van Maastricht zal dit proces versterken en de bereikbaarheid van de natuur voor de stedeling verminderen.

Als men toch de bebouwing van nieuwe open gebieden op het oog heeft, zal duidelijk de noodzaak hiervan moeten worden aangetoond in die zin dat alternatieven - bijvoorbeeld geen vestigingen of vestiging in de bebouwde kom - sociaal, economisch, milieuhygiënisch of anderszins onmogelijk zijn.

In dit hoofdstuk zullen een aantal gegadigden voor Randwyck in genoemde zin getoetst worden. Gepoogd zal worden vast te stellen in hoeverre de noodzaak van vestiging op Randwyck bestaat.

##### A. Het Ziekenhuis Maastricht.

De omvorming van het huidige St Annadal Ziekenhuis Maastricht is een zaak welke nauw verbonden is met de komst van de Medische Faculteit. Vanuit de filosofie van deze faculteit moeten een tweetal punten worden genoemd, die in dit verband van groot belang zijn:

1. De MFM gaat er vanuit, dat speciale aandacht moet worden besteed aan de opleiding van artsen voor het 1e echelon gezien de ontwikkelingen op dit terrein (zie: basisfilosofie Achtste Medische Faculteit).
2. De MFM beschouwt als haar "werkterrein" niet Maastricht alleen, maar de gehele regio Zuid-Limburg.

In concrete termen vertaald betekent e.e.a., dat

- a. De vijf bestaande niet Maastrichtse ziekenhuizen in Zuid-Limburg tesamen met St Annadal/Ziekenhuis Maastricht bij onderwijs en onderzoek dienen te worden betrokken.

- b. Het Ziekenhuis Maastricht niet alle denkbare klinische topfuncties zal behoeven te vervullen. Deze zullen, voorzover zij in Zuid-Limburg een plaats hebben/krijgen, over de geëigende ziekenhuizen worden verspreid (bij de benoeming van hoogleraren voor de verschillende specialismen zal voor wat betreft hun klinisch werkzaam zijn dan ook een dergelijke spreiding noodzakelijk zijn).

Het bovenstaande leidt tot de conclusie dat het Ziekenhuis Maastricht geen alle functies op top-niveau beoefend ziekenhuis zal worden (waarvoor overigens 1.000 à 1.100 bedden nodig zijn), maar dat het een ziekenhuis moet worden waar het "gewone werk bijzonder goed gebeurt".

Gezien de grootte van het verzorgingsgebied en de 4<sup>o</sup>/oo norm van het Ministerie van Volksgezondheid, valt voor het ziekenhuis dan een beddenbestand te verwachten van + 700, een getal dat ook binnen ziekenhuis en faculteit wordt geaccepteerd.

Voor becijferingen van benodigde oppervlakten: zie onder B. RULg.

#### B. De RULg.

De oude studentenaantallen van 15.000 à 20.000 zijn uiteraard niet meer actueel. Van universiteitszijde wordt thans in overeenstemming met nota's van Dwars Heederik en Verhey 7.000 genoemd. In het Structuurplan Maastricht 1975 (herziene versie, Maastricht 1977) worden voor het jaar 2000 achtereenvolgens de alternatieven 1.000, 2.500, 5.000 studenten genoemd.

Met betrekking tot de medische faculteit schijnt ook binnen de RULg nu overeenstemming te bestaan over het getal 800 à 1.000 studenten (in de fase van stabilisering, die in 1988 intreedt, zal het studentenaantal 825 bedragen). Het is met name de medische faculteit, die een locatie behoeft nabij het Ziekenhuis Maastricht.

1. Voor een algemeen ziekenhuis (categorie A) dient voor de oppervlakte uitgegaan te worden van 80 m<sup>2</sup> per bed. Voor een 700 bedden betekent dit 56.000 m<sup>2</sup> vloeroppervlak.
2. Als sleutel voor de benodigde grond hanteerde de ziekenhuiscommissie destijds 1 ha voor 100 bedden. Onder meer in verband met de gestegen grondprijzen doet men daar nu wel iets van af. Deze 1 ha/100 bedden betekenen in het algemeen 4 à 5 bouwlagen (in een recent rekenvoorbeeld van het NZI betekende een ziekenhuis van 500 bedden op 11 ha: volledige uitvoering in laagbouw; meer parkeerruimte dan nodig; extra ruimte voor toekomstige uitbreiding). In het algemeen kan worden gesteld dat de 1ha/100 bedden aan de ruime kant is.
3. Parkeerbehoefte: + 1 plaats per bed.
4. Voor  $\beta$ -faculteiten, inclusief traditionele medische faculteiten, mag worden gerekend met een netto benodigde vloeroppervlak van 25m<sup>2</sup> per student (  $\alpha$  en  $\gamma$  faculteiten: 6m<sup>2</sup> per student).

Deze gegevens volgend bij de cijfers zoals deze te vinden zijn in de studie van Dwars, Henderik en Verhey t.b.v. de Werkgroep Universiteitsterrein (1-2791-05-51) komen wij tot de volgende conclusies:

- I. Het ziekenhuis zal tenminste vallen in de A-categorie. Bedenkend dat het bestaande academisch ziekenhuis van de VU het nu moet doen met + 50 m<sup>2</sup> per bed en straks, na de uitbreiding, met + 90 m<sup>2</sup>/bed lijkt voor het ziekenhuis Maastricht 85 m<sup>2</sup>/bed voldoende (zijnde 59.500 m<sup>2</sup> totaal). In het algemeen wordt thans 100m<sup>2</sup>/bed voor een volledig top-academisch ziekenhuis als te ruim beschouwd. (In de Standaardprogrammering Akademische Ziekenhuizen wordt als absolute top 104 m<sup>2</sup>/bed berekend voor maximaal denkbare situatie!)

II. De parkeerbehoefte voor het ziekenhuis zal zijn 700 plaatsen bij 1 plaats/bed (D. H. & Verhey: 1.25 per bed = 875 plaatsen).<sup>1)</sup> Voor de MFM is nodig bij 900 studenten:  $900 \times 0.4 = 360$  plaatsen (0.4 is gemiddelde omrekeningsfactor USA en Eindhoven volgens D. H. & Verhey). Totaal zijn derhalve nodig 1.060 plaatsen. Dit zal zeker voldoende zijn wanneer men bedenkt dat de parkeerspitsen voor ziekenhuis en faculteit niet samenvallen (zie D.H. & Verhey).

III. De vloeroppervlakte voor de MFM kan worden gesteld op  $+ 30 \text{ m}^2$  bruto per student maximaal (de bovenstaande vermelde  $25 \text{ m}^2$  netto mag als te hoog worden beschouwd, gezien het Maastrichtse onderwijssysteem). (De verhouding bruto : netto kan worden gesteld op 10 : 6). Totaal nodig:  $30 \text{ m}^2 \times 900 = 27.000 \text{ m}^2$ .

IV. Stel dat de RULg naast de MFM in de verre toekomst uit kan groeien tot respectievelijk 2.500, 5.000, 7.000 studenten (welke behalve de 900 medische studenten te kenmerken zijn als  $\alpha/\gamma$  studenten) dan is de benodigde vloeroppervlak en parkeerruimte hiervoor:

	vloeroppervlak 10 m <sup>2</sup> bruto/student	parkeerruimte 0.4 plaatsen/student
2.500 - 900	16.000 m <sup>2</sup>	640 plaatsen
5.000 - 900	41.000 m <sup>2</sup>	1.640 plaatsen
7.000 - 900	61.000 m <sup>2</sup>	2.440 plaatsen

De totale ruimte-behoefte voor ziekenhuis en universiteit kan dus als volgt variëren:

	Bruto vloeroppervlak			parkeerplaatsen		
Ziekenhuis M'tricht (700 bedden)						
		59.500 m <sup>2</sup>			700 pl.	
Medische faculteit		27.000 m <sup>2</sup>			360 pl.	
Rulg excl. Mfac.	16.000m <sup>2</sup>	41.000m <sup>2</sup>	61.000m <sup>2</sup>	640pl.	1.640pl.	2.440pl.
<b>TOTAAL:</b>	<b>102.500m<sup>2</sup></b>	<b>127.500m<sup>2</sup></b>	<b>147.500m<sup>2</sup></b>	<b>1.700pl.</b>	<b>2.300pl.</b>	<b>3.100pl.</b>

Totaal ziekenhuis en med. faculteit 82.000 m<sup>2</sup> 1.060 pl.

Uit bovenstaande gegevens moet worden geconcludeerd, dat inderdaad 1 ha/100 bedden voor het ziekenhuis bij bebouwing in 4 à 5 lagen mogelijk moet zijn. Immers de verhouding  $59.000 \text{ m}^2 : 70.000 \text{ m}^2$  (is 7 ha voor 700 bedden) duidt op een vrij ruime bebouwing binnen een stedelijk gebied. Derhalve: 7 ha lijkt genoeg voor het ziekenhuis.

1) Bij de overheid bestaat een toenemende aarzeling omtrent deze "norm". Dient men bij de bouw wel voor zoveel parkeerruimte te zorgen en - indien men dat doet - moet deze ruimte dan niet alleen tegen betaling beschikbaar zijn. M.a.w.: het ruime parkeerbeleid schijnt enigszins op de helling te worden gezet.

De medische faculteit kan volstaan met 3 ha ( $27.000 \text{ m}^2 : 30.000 \text{ m}^2$ ). Totaal nodig voor ziekenhuis en medische faculteit dus 10 ha. Het huidige terrein van St Annadal is + 13 ha, zodat 3 ha overblijft, voldoende voor parkeerruimte en eventuele uitbreiding.<sup>1)</sup>

Voor de algemene faculteit en de overige gedachte voorzieningen (op het gebied van education permanente etc.) zijn op het terrein dan nog mogelijkheden, alsmede genoeg kansen in de onmiddellijke nabijheid (Artifort-terrein, huidige RUL-gebouwen Tongersestraat etc.). Bovendien is aansluitend aan het Annadalterrein (bij het Biomedisch Centrum) nog open grond van de gemeente ter grootte van + 4.5 ha, een gebied, dat de gemeente volgens een informele afspraak met Annadal voor uitbreiding van het ziekenhuis in reserve houdt.

Het thans bebouwde gedeelte van het Annadalterrein omvat + 4 ha, inclusief open gedeelten tussen de gebouwen. Beschikbaar voor bouw en aanleg van overige voorzieningen is derhalve ( $+ 13 + 4.5 - 4$ ) = + 13.5 ha! Dit mag ruimschoots voldoende worden geacht voor volledige nieuwbouw alhoewel van het bestaande complex wellicht nog gedeelten bruikbaar zijn (M-gebouw; te bouwen O.K.'s, poli's; Ark-complex).

Het is - dunkt ons - reëel bij de toekomstplannen te bedenken dat op het huidige ziekenhuis een aantal voorzieningen aanwezig zijn en gebouwd zullen worden welke bij nieuwbouw op Randwyck oorzaak zullen zijn van een omvangrijke kapitaalvernietiging. Zo zal het bouwproject operatiekamers/poliklinieken + 34 miljoen gulden kosten. Het M-gebouw (350 bedden) is met de tussengedeelten + 10 jaar oud, het Ark-complex iets ouder (met een aanbouw van 5 jaar oud).

Conclusie: Vestiging van de medische faculteit en het ziekenhuis Maastricht op het terrein van Annadal is mogelijk, zeker gezien de aansluitende open gemeente-gronden.

Wat betreft mogelijke uitbreidingen van de RULg in het kader van de "open universiteit", de "Education Permanente" etc. stellen wij ons op het standpunt dat juist voor deze soorten onderwijs een locatie in of zo dicht mogelijk bij de binnenstad gewenst is. De vlucht welke de RULg in dit kader gaat nemen is volledig onbekend. Gedachtig ook het principe van de procesplanning lijkt het ons geboden ons bij de ontwikkelingsplannen te baseren op de verwachtingen voor de niet al te verre toekomst, zijnde maximaal + 2.500 studenten inclusief de medische faculteit<sup>2)</sup>.

De ruimtelijke mogelijkheden welke voor een start en een uitbouw van onderwijsfaciliteiten in deze zin aanwezig zijn lijken dan ruim voldoende:

- de gebouwen aan de Tongersestraat (inclusief het gedeelte dat verhuurd is aan Rijkswaterstaat. Het huurcontract met R.W. dient onmiddellijk te worden getekend en vervolgens worden opgezegd, opdat het bijtijds voor de RULg beschikbaar komt).

1) De parkeerspitsen voor ziekenhuis en faculteit vallen niet samen (D. H. & Verhey).

2) Het in eerste instantie noemen van zeer optimistische schattingen omtrent studentenaantallen is inmiddels onjuist gebleken. Wanneer nu bij een volledig ontbreken van enig inzicht in de nieuwe situatie van 7.000 studenten wordt uitgegaan lijkt men in de oude fout (megalomanie) te vervallen.

- de gebouwen in de nabijheid van de Tongersestraat, welke al zijn gehuurd (Abtstraat) of zullen worden gehuurd/gekocht.
- het te restaureren kruithuis.
- het Artifort-terrein nabij Annadal.

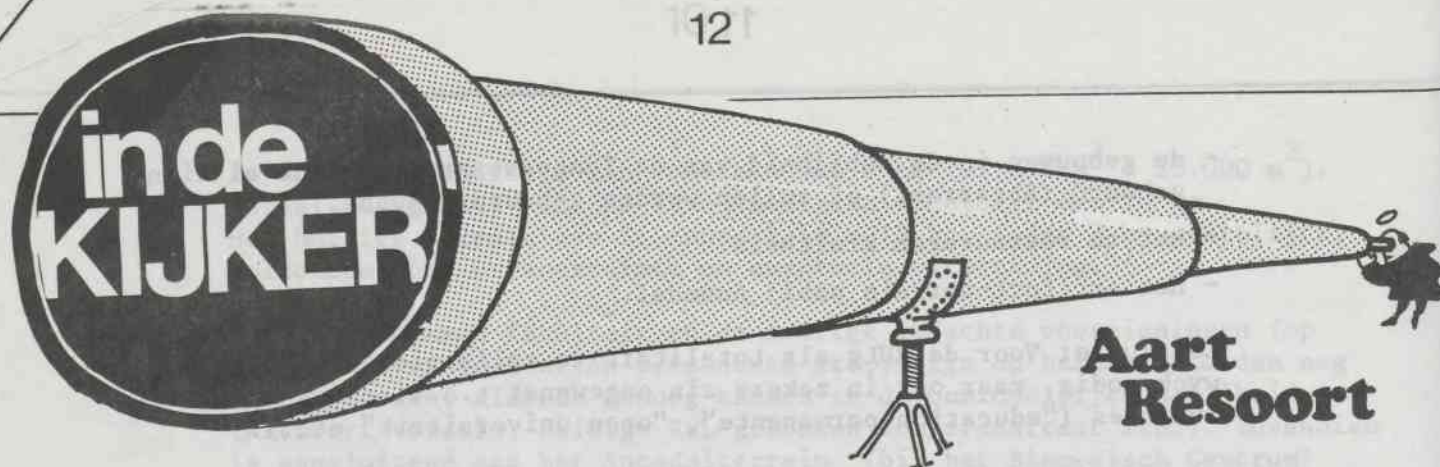
Conclusie: Voor de RULg als totaliteit is zelfs niet alleen geen Randwyck nodig, maar ook in zekere zin ongewenst t.a.v. enige specifieke functies ("education permanente", "open universiteit" etc.).

Tenslotte nog enkele saillante punten uit de nota:

- In een recent schrijven van de N.S. (aan B&W Maastricht) wordt gezegd, dat in elk geval voor 1982 van ingebruikname van een station Randwyck geen sprake zal zijn. Ook daarna wordt de kans daarop niet groot geacht. (O.a. omdat de N.S. kantoorbouw nabij het huidige station plant dus fel gekant is tegen kantoorbouw (SMEC) op Randwyck. De N.S. achten realisering van de doelstellingnota een gevaar voor de binnenstad! (blz. 26)
  - De verkeerssituatie in Maastricht zal bij vestiging van het ziekenhuis Maastricht en de Medische Faculteit op het Annadal-terrein met betrekking tot de Kennedybrug niet wezenlijk verslechteren. Anderzijds zijn aan deze oplossing voordelen verbonden boven de keuze voor Randwyck, zoals ontlasting van de Kennedy-singel, Europaplein én E-9, en het overbodig worden van reconstructie-werkzaamheden. (blz. 33)
  - Om deze zorg concreet te illustreren noemen wij de plannen van het SMEC in haar eerste tranche, onder andere horeca - gekoppelde faciliteiten als een squash-baan, een bowling, een zwembad en een hotel op te nemen. Naar ons idee wordt hier de grens van binnenstads-konkurrentie al overschreden... Deze zorg kwelt des te meer, als men verneemt uit een brief van het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen dat "volgens voorstel van de SMEC niet zij, maar de projektontwikkelaar WILMA eigendom van een deel van het terrein Randwyck zal worden." (blz. 7)
- Overigens mag achter het ideële van het SMEC o.i. wel een vraagteken worden geplaatst. De bestuurlijke samenstelling (wat zware accenten op vertegenwoordiging uit de plaatselijke overheden en de industrie), de overheidssubsidie 1976 à f 11.000 en de nauwe banden met de WILMA wijzen niet in de richting van een club belangeloze idealisten... (blz. 28). De RULg dient alle contacten met het SMEC te verbreken. (blz. 33)
- Op grond van concrete gegevens valt vast te stellen dat er voorshands geen maatschappelijke noodzaak bestaat tot bebouwing van Randwyck met name voor wat betreft de volgende participanten: de RULg, ziekenhuis Maastricht, kantoren (inclusief vestiging van Provincie, DSD etc.), SMEC, sportaccomodatie, huizenbouw. (blz. 32)
  - Het terrein Randwyck ligt hopeloos geïsoleerd ten opzichte van de binnenstad (Rapport Planologisch Bureau Dwars, Heederik en Verhey; eerste ongekuiste versie, april 1976). (blz. 30)

Tot zover enkele belangwekkende stukken uit de nota. Wie meer wil lezen grijpe naar de volledige tekst. En voor het overige : oordeel naar de cijfers, niet op grond van vaagheden.

Hans Hagen.



Interview : Puck Muller  
Foto's : Dirk-Jan Braggaar<sup>x</sup>

Met de U-raadsverkiezingen net achter de rug (de stemmen net geteld), heb ik wat vragen gesteld aan een universiteitsmedewerker, wiens functie onverbrekkelijk is verbonden met de U-raad: nl. de griffier van deze raad.

*Wat houdt de functie van Griffier in?*

Samen met Nicole Teheux, de secretaresse van de raad, ben ik degene die alle activiteiten van de raad full-time ondersteunt. Dat komt onder meer neer op het notuleren tijdens de vergaderingen van commissies uit de universiteitsraad. De vergaderingen van de U-raad zelf worden door Gerard Hensen (medewerker A.J.Z.) genotuleerd. Ik heb ook een vrij belangrijk aandeel in het voorbereiden van de agenda van zowel de universiteitsraad als van de commissies daaruit.

*Aan wie ben je verantwoording schuldig?*

Aan Hans Philipsen, de voorzitter van de raad.

*Dat houdt dus in niet zozeer aan Hans Philipsen zelf, maar aan de voorzitter van de universiteitsraad?*

*Lijkt je dat niet moeilijk om, als er iedere keer, om de twee jaar, een nieuwe voorzitter wordt gekozen, je dan maar moet hopen dat je er een goede samenwerking mee hebt?*

Ja, dat is altijd een punt dat je moet afwachten. Met Hans Philipsen gaat het in ieder geval erg plezierig, vanaf het eerste begin tot op heden, dat zal zeker zo blijven.

Wanneer er in de toekomst een nieuwe voorzitter komt, dan is het inderdaad afwachten hoe dat gaat. Het zal denk ik te zijner tijd wel zo zijn, dat de voorzitter op zijn beurt een korte tijd een beetje op

mij moet steunen in plaats van omgekeerd.

*Als je een nieuwe functie begint is het gebruikelijk dat je door iemand wordt ingewerkt. Voor zover ik weet ben je onze eerste griffier. Hoe is dat in zijn werk gegaan?*



Ik ben ingewerkt door Leo Leunissen, die is ook officieel de geschiedenis ingegaan als "oergriffier" van de universiteitsraad. Ik moet zeggen, Leo heeft dat op een ontzettend plezierige en behulpzame manier gedaan. Ik heb erg veel aan hem gehad. Zo heeft hij mij vanaf de allereerste dag meegenomen naar tal van mensen hier binnen de organisatie om kennis mee te maken. Daarnaast ben ik toen zelf maar in het diepe gesprongen door allerlei werk aan te pakken dat tot mijn taak behoort.

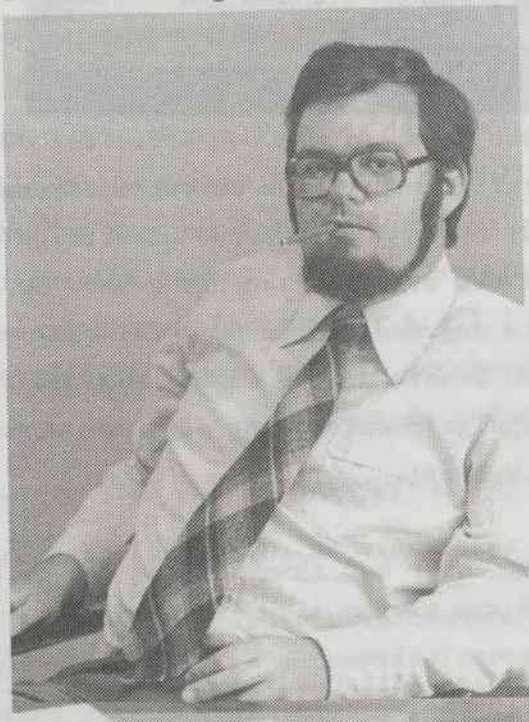
*Je hebt het ook nog even gehad over het samenstellen van de agenda. Doe je dat alleen of met de voorzitter van de U-raad?*

Ik stel natuurlijk nooit helemaal zelfstandig een agenda op. Dat hoort niet tot mijn taak. Het is toch een belangrijke beslissing wat op een agenda komt te staan en wat niet. Dat wordt altijd waar het om de universiteitsraad gaat beslist door het presidium van de raad, zeg maar de huishoudelijke commissie uit de universiteitsraad. Om nu preceis te zijn het voorbereidende werk voor de universiteitsraad zelf wordt altijd gedaan in de commissies uit de raad. De agenda's daarvan stel ik in gezamenlijk overleg op met de voorzitter van de betrokken commissie. Het is wel zo dat ik én voor de universiteitsraad zelf én voor de commissies daaruit altijd een conceptagenda maak,

met een aantal punten waarvan ik denk dat ze mogelijk aan de orde kunnen komen omdat ik er full-time mee bezig ben. Ik weet vrij nauwkeurig welke dingen er onderweg zijn, van het college van bestuur die naar de universiteitsraad moeten. Om dat te kunnen weten, betekent het dat er een formeel contact is. Eén keer in de week een bespreking met Niessen, de secretaris van het college; maar dat ik daarnaast ook heel frequent informeel in- en uitloop bij de jongens van AJZ, om te horen hoe ver ze met bepaalde dingen zijn.

*Je hoeft dus niet alle commissievergaderingen bij te wonen, omdat je functie dat vraagt?*

Jawel, ik moet daar aanwezig zijn om de notulen van die commissievergaderingen te maken. Er is één commissie, de commissie planning en begroting, waar dat werk door Gerard Hensen gedaan wordt, maar ik vind dat ik daar ook bij moet zijn. Er kunnen dingen aan de orde komen waar ik technisch gezien, van weet hoe het zit en waar het zit.



*Je hebt dus wel de mogelijkheid om een beetje te sturen, ik bedoel het ophouden of juist versnellen van mogelijke agendapunten?*

Ja, als ik dat zou willen zou ik dat kunnen doen, maar dan ga je van twee dingen uit: Je gaat er dan van uit dat ik zelf de intentie zou hebben om de zaak in een bepaalde richting te sturen. Die heb ik nadrukkelijk niet, voor geen enkel onderwerp. Het tweede is dat de commissievoorzitters en daarnaast dan het presidium van de raad en de voorzitter



van de raad zodanig afwezig zouden zijn bij alles wat er gebeurt dat ze mij die vrijheid geven om daar gebruik van te maken. Dát is gelukkig niet het geval.

*Stel, ik heb een brandend probleem. En ik wil dat probleem graag behandeld zien in de U-raad. Ik schrijf dan gewoon een brief naar....jou?*

Ja, dat kun je altijd doen. Het vervelende is alleen dat je van mij niet meteen antwoord zult krijgen. Het punt is namelijk dat de universiteitsraad alleen beslissingen neemt over een aantal in de wet voorgeschreven zaken en alles wat het verder zelf nog van belang vindt. Daarbij is de ingang in de zin van de beleidsvoorbereidingen en de uitgang, de beleidsuitvoering, volledig in handen van het college van bestuur. Als jij dus iets...., een bepaalde uitspraak wilt hebben van de universiteitsraad of het onder de aandacht wilt brengen, dan zal dat naar het college van bestuur worden doorgegeven.

*Als mijn brief in het college van bestuur blijft hangen, wordt mijn probleem dan nooit behandeld?*

Nee, integendeel: het College van Bestuur is verplicht antwoord te geven op vragen, die vanuit de U-raad zijn gesteld. Daarnaast is natuurlijk alle tam-tam die eromheen wordt gemaakt van belang.

*Zie je dat als een voordeel?*

Het kan een voordeel zijn. Ik noem maar wat, als iemand een brief schrijft naar... wat in het recente verleden is gebeurd, een brief schrijft naar het faculteitsbestuur of naar de faculteitsraad en hij stuurt daarbij een copie naar de universiteitsraad dan komt het hier binnen en dan wordt het in ieder geval op stukken bij de agenda van de universiteitsraad vermeld. Vanaf dat moment weet dus ieder raadslid dat er iets is. Of hij heeft zelf ook de copie toegestuurd gekregen of hij kan het hier komen inzien. Het kan dan door leden van de raad opgepikt worden om vragen over te stellen aan het college of, als het heel belangrijk is, als punt op de agenda van de raad zelf gezet worden. Een voorbeeld hierbij misschien is de kwestie Vijverdal; daar heeft de universiteitsraad als je het strikt juridisch, strikt formeel bekijkt weinig bemoeienis mee. Aan de andere kant is nu de hele zaak voor de universiteit in zijn geheel van zodanig belang, dat daar al meerdere malen in de universiteitsraad over gesproken is. Er zijn vragen over gesteld. Er zijn dan ook antwoorden en uitspraken van het college van bestuur gekomen.

*Je woont alle vergaderingen van de U-raad bij, neem ik aan.*

*Mag je daar ook je zegje zeggen, een privémening geven, of mee discussieren, of ben je echt gebonden aan het alleen maar luisteren en aantekeningen maken?*

Dat laatste is juist. Kijk, mijn taak is technisch ondersteunend, en ik vind zelf dat ik me, ook al staat dat nergens zwart op wit, persé niet kàn mengen in de discussies die in de universiteitsraad plaatsvinden. Dát is het orgaan waarin de gekozen leden uit de universitaire gemeenschap uiteindelijk de beslissingen nemen op basis van de voorstellen, die ze van het college van bestuur hebben gehad. Ik ben géén lid van de universiteitsraad, dus ik houd ook, als het echt om een discussie gaat, nadrukkelijk mijn mond. Het is wèl zo dat ik bij de commissievergaderingen, die toch veel meer het karakter hebben van een discussie, een brainstorming over onderwerpen, ik me dáár wat vrijer opstel. Ik heb er nooit kritiek op gehad. Ik stel me vrijer op in die zin, dat als ik vind dat ik een opmerking van enig belang kan maken over het punt dat op dat moment aan de orde is, dan doe ik dat ook. Dan merk ik vanzelf wel of het de moeite waard is. In dat geval wordt het opgepikt. Als het onzin is, wordt het vanzelf van tafel geveegd.

*Het lijkt mij ontzettend moeilijk. Misschien zit je wel op je stoel te wippen tijdens een raadsvergadering, want ik neem aan dat je over veel informatie, waarschijnlijk ook over veel vertrouwelijke informatie beschikt. Kun je dat allemaal wel opbrengen?*

Ja, dat is geen probleem. Of ik nou op een stoel zit te wippen, weet ik niet, maar ik zit nooit te popelen om iets daar te berde te brengen, om de reden die ik je net noemde.

Ja, wat dat betreft kan ik geloof ik wel afstand nemen van de raad en op een goed moment denk ik: Jullie moeten de beslissing nemen, ik niet. Wat die vertrouwelijke informatie betreft: Ik hoor natuurlijk vrij veel dingen die er binnen de organisatie aan de gang zijn en nog wel eens dingen die niet zo gauw buiten de muren van mijn kamer of een andere kamer worden gezegd. Ik vind zelf dat ik meer op de hoogte ben van achtergronden van zaken. Als er zich ontwikkelingen ergens voordoen, dan kan ik, denk ik, wat beter dan anderen taxeren, hoe zoiets ontstaan is, en wat de motieven erachter zijn. Ik zal nooit vergeten: ik ben op 1 november j.l. begonnen, ik was ternauwernood 4 dagen in dienst, toen ik al direkt aanwezig moest zijn, uit hoofde van mijn functie, bij een gesprek dat de vertrouwenscommissie uit de raad had met een van de kandidaat-kroonleden van het college van bestuur. Ik was hier



tot op dat moment nog een jong broekje, helemaal nieuw en wist toch in zo'n gesprek direct al van zo'n man veel méér dan bijna iedereen hier binnen de organisatie.

*Wat is de verhouding tussen de faculteitsraad, het faculteitsbestuur en de griffier van de U-raad?*

Laten we maar beginnen met de puur formele kant. Zowel de faculteitsraad als het faculteitsbestuur hebben een compleet eigen verantwoordelijkheid, waar de universiteitsraad, en dus ook mijn persoontje, nauwelijks aan te pas komt. De faculteitsraad moet nadrukkelijk het onderwijs- en onderzoekprogramma vaststellen en evalueren. Het faculteitsbestuur verricht het echte bestuurswerk binnen de faculteit. De universiteitsraad staat in de organisatie een trapje hoger. Aan de andere kant komen er natuurlijk regelmatig dingen aan de orde die, én voor de faculteit van belang zijn, én voor de universiteit in zijn geheel. Dat betekent dan toch dat de zaken op elkaar afgestemd moeten zijn. Dat gebeurt nog niet zo, maar dat moet wel gaan komen, vind ik. Wat dat betreft heb ik nu al een paar keer een informeel gesprek gehad met Edward Steur, secretaris van het faculteitsbestuur. Wij willen eens gaan kijken wat er bij hun aan de gang is, wat voor de universiteitsraad van belang is en omgekeerd.

*Ik begrijp dat je een onafhankelijke positie hebt ten opzichte van het college van bestuur.*

Ja en neen. Neen, in die zin dat ik net als iedereen hier binnen de universiteit uiteindelijk benoemd ben door het college van bestuur, via de Dienst P.Z. In die zin heb ik geen enkele uitzonderingspositie. Het is wel zo dat ik wat mijn werk betreft heel zelfstandig ben, en ook persé niet een verlengstuk ben van het college van bestuur of van de dienst AJZ. Die zelfstandigheid is trouwens voor mij het aantrekkelijke van deze functie.

*Heb je veel contacten met griffiers van de andere U-raden?*

Er is een landelijk overleg van voorzitters en griffiers van de universiteits- en hogeschoolraden - een hele mond vol -.

Daar zijn Paul Devilée en ik, twee maanden geleden voor het eerst naar toe gegaan. Het wordt twee keer per jaar gehouden. Je kunt zeggen dat is weer een typisch Nederlands trekje om op de meest onmogelijke gebieden weer een overlegclub of - groep of - werkcommissie in te stellen. Maar ik had toch het idee dat wat daar besproken werd voor een deel wel zinvol is voor het werk dat ik hier doe. Vooral ook omdat nu de universiteitsraad hier nog flink moet uitgroeien. Veel dingen waarvan je denkt dat is een probleem waar we hier mee zitten blijkt óf elders een probleem te zijn, waar ze ook nog niet uit zijn - dat geeft dan wel weer een beetje geruststelling - óf het is daar destijds een probleem geweest, maar men heeft het op de een of andere manier opgelost. Daar kunnen wij dan al dan niet wat van overnemen.

*Vind jij het een uitdaging om griffier te zijn aan een beginnende universiteit?*

Ja, dat wel. Ik moet zeggen, ik vind uitdaging altijd een beetje een modewoord:

Je kunt geen politicus de microfoon onder zijn neus duwen of hij zegt: "Dit is een uitdaging", waar het ook over gaat!

*Hoe zou jij het dan formuleren?*

Ik vind het leuk! Anders had ik hier niet gesolliciteerd. Dan was ik hier niet komen werken. Meer in het algemeen: ik vind het wél erg boeiend om mee te werken aan de opbouw van een toch nog jong instituut. Daarnaast was ik al overtuigd, vóórdat ik hier kwam, van het nut van de W.U.B. (= wet universitaire bestuurshervorming, de wet Veringa). Ook al in mijn studietijd heb ik van nabij het gedonderjaag meegeemaakt in Amsterdam, aan de subfaculteit van politikologie waar ik studeerde. Daar heb ik gezien welke kant de democratisering uit kan gaan en dat was voor mij daar duidelijk het voorbeeld hoe het persé niet moet. Er heerst hier en daar in den lande een geweldige polarisatie tussen de universiteitsraad aan de ene kant en het college van bestuur aan de andere kant. Dat vind ik een zaak die we hier persé moeten voorkomen. Ik hoop dat het hier nooit zó wordt, omdat het in de eerste plaats toch de verhoudingen ontzettend verstoort en verknoeit, onherroepelijk ook in het persoonlijke vlak.

Bovendien wordt de werkbaarheid van én de universiteitsraad én het college van bestuur toch ook heel sterk teruggedrongen. Daar is uiteindelijk niemand mee gebaat.

*Vind jij dat de U-raad op dit moment goed functioneert?*

Ja, redelijk goed. Je kunt natuurlijk niet verwachten van een heel nieuw instituut als een universiteitsraad, dat die vanaf het aller-eerste ogenblik en ook het eerste jaar dat ze er is, meteen alles al goed doet. Dat lijkt mij een niet te stellen eis. Het is nagenoeg wel zo dat we in een stadium gekomen zijn om eens af te vragen van hoe is het nu gegaan en wat kunnen we er aan verbeteren, als dat nodig is.

*Vind jij het jammer dat bijna de helft van de U-raadsleden zich niet herkiesbaar heeft gesteld voor de volgende zitting van de U-raad?*

*Ik bedoel in de zin van: ze zijn nu net ingewerkt en, populair gezegd, kunnen nu eindelijk aan het eigenlijke werk beginnen.*

Ja, dat is duidelijk een bezwaar. Het is aan de andere kant natuurlijk wel zo, dat de kiezers gelukkig het laatste woord hebben.

Het is wel zo, dat er mensen uitstappen die ervaring hebben opgedaan. Deze ervaring is nu weg, dat is wel jammer.

*Ik wil je nog vragen wat je van Maffius vindt?*

Maffius?? Mijn indruk verschilt eigenlijk van nummer tot nummer.

*Noem eens voorbeelden?*

Het interview met Hekon Pasman, - al heb ik hem nooit gekend - vond ik erg aardig. Het interview met v.d. Biggelaar vond ik leuk, wel aardig, maar een beetje aan de oppervlakte, er hadden meer kritische vragen gesteld kunnen worden.

Ik vind de opmaak eerlijk gezegd een rommeltje af en toe. Met excuses aan Chris Voskamp, maar dat zou wel wat strakker mogen, wat mij betreft. Ik heb vaak de indruk dat het blad een beetje hinkt op een paar gedachten. Dat het een universitair opinieblad wil zijn in de zin zoals je die bij andere universiteiten en hogescholen vindt. Of dat het meer een blad wil zijn voor alle mensen die hier werken. Met naast de aankondiging van een danswedstrijd in een trefcentrum ineens een artikel op zeer hoog abstractieniveau over de manier waarop je het onderwijs kunt evalueren of zo.

*Ik heb gemerkt dat onze fotograaf en jij geen onbekenden voor elkaar zijn.*

Ja, Dirk-Jan en ik hebben op dezelfde H.B.S. gezeten en woonden in dezelfde straat in Delft. We hebben nog met elkaar gevochten. Dirk-Jan behoorde nl. tot de club van de "Vlekken", de jongens van de familie Vlek, van de jeneverstokerij. ("Ik heb trek in oude Vlek"). Vroeger vocht ik nog tegen de jenever....

Noot:

\* Na het bovenstaande verhaal gehoord te hebben, veel dank aan Dirk-Jan voor de grootse wijze waarop hij de foto's heeft gemaakt.

## U-raad

### U-raad

Totale opkomst: 74%	WP	NWP Fac.	NWP C.D.	studenten
kiesgerechtigd	123	87	107	147
geldig	94	51	82	114
blanco	0	1	0	2
ongeldig	2	1	2	2
opkomst, %	76	60	77	79
kiesdeler	1567	1701	2051	1901

gekozen leden

Hans Philipsen  
Prof. J.M. Greep  
Peter Frederik  
Joep Jongen  
Jan Boots

Paul Devilée  
Louis Ploumen

Theo Olschläger  
Gerrit v.  
Rooy  
Roel Tilly

Koen van Vugt  
Richard Star-  
mans  
Wim IJspeert  
Peter Freens  
Fons Bongaerts

## F-raad

### F-raad

aantal kiesgerechtigden	147
geldig	114
blanco	1
ongeldig	3
opkomst %	78
kiesdeler	2851

gekozen leden : Leo Schouten

Rob Winter

Berry v.d. Steen

KORTE BERICHTENEuropese Gemeenschap

Van de zijde van de Commissie van de Europese Gemeenschappen is er op gewezen dat publikaties van deze commissie en andere stukken, de Europese Gemeenschap betreffende, ter inzage liggen bij een tiental Europese Documentatiecentra. In Maastricht is een dergelijk centrum gevestigd op het adres Wilhelminasingel 56, telnr. 043-50245.

Conferentie

De afdeling Politieke Theorieën van de Universiteit van Leiden en de afdeling Filosofie van de Universiteit van Amiens (Frankrijk) organiseren dit jaar een conferentie met als onderwerp: Spinoza, politiek en filosofie. Er zullen twee zittingen zijn: op 23 en 24 juni in Leiden en op 19 en 20 september in Chantilly. Belangstellenden kunnen nadere informatie krijgen bij de afdeling Voorlichting.

Promoties

Op 17 juni a.s. om 16.00 uur zal in de Aula de promotie plaats vinden van E. Wesdorp, medewerker van de capaciteitsgroep Algemene Heelkunde.

Publicaties

J. v. Doorn, A.D. Muller en H.C. Hemker publiceerden in de Lancet (1 (8016) 852, 1977) dat pasgeborenen geen vitamine K deficiëntie hebben, zoals altijd gedacht werd, maar wel een heparine achtige remmer van de bloedstolling.

H.C. Hemker, C. Vermeer en J. Govers-Riemsma publiceerden in Thrombosis and Haemostasis het zevende deel van hun feuilleton over "Kinetic aspects of the interaction of blood clotting factors".

Prof. dr. Paul Sporken in: Quick 1977, no. 17, S. 16: Euthanasie (man soll die Entscheidung des Kranken respektieren).

Prof. dr. Paul Sporken in: Invloeden op de huisarts, Symposium Hoytema-Stichting, Enschede 1977 : Invloeden op het ethisch denken van de huisarts.

*Naar een duidelijker visie op zes jaar curriculum*

Het grootste gedeelte van de 19<sup>e</sup> vergadering van de Faculteitsraad van 12 mei, was gewijd aan bespreking en besluitvorming over de plannen rond het curriculum 1977/1978 voor de eerste vier studie jaren.

Zoals bekend heeft de raad de voorstellen van de Onderwijscommissie in grote lijnen geaccepteerd. Door tijdnood gedwongen en bij gemis aan een totaalbeeld van 6 jaar curriculum bleef er niet veel anders over dan zich te beperken tot het plannen maken voor de nabije toekomst en daartoe het voorliggende voorstel te accepteren.

Plannen voor een hoofdproject curriculum

Om een duidelijke visie te krijgen op zes jaar curriculum is het nodig dat er een groep wordt ingesteld die een totaalbeeld produceert van het gehele curriculum. Er zou een stuk op tafel moeten komen waarin o.a. vermeld staat hoe gedurende zes jaren de contacten van studenten met de praktische gezondheidszorg verwezenlijkt kunnen worden. Zo'n stuk zou er ook in kunnen voorzien dat de onderwijsblokken voldoende op elkaar zijn afgestemd. Aldus hield raadslid Bart Sikkens een pleidooi om te komen tot een "hoofdproject curriculum". Sikkens noemde de onlangs verschenen nota "Het Skillslab in de komende jaren" een goed voorbeeld van een duidelijk uitgeschreven onderwijsproject.

Over de samenstelling van een projectgroep curriculum werd gezegd dat het niet noodzakelijk was dat een dergelijk project alleen bemand zou worden vanuit de Onderwijscommissie. Een dergelijk arbeidsintensief werk zou vanuit de capaciteitsgroep Onderwijsontwikkeling en Onderwijsresearch ondersteund kunnen worden. De raad besloot om de Onderwijscommissie te laten onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om een dergelijk plan uit te voeren.

Taken van de Onderwijscommissie opnieuw in discussie

In verband met het hierboven genoemde heeft de raad besloten dat de taken van de Onderwijscommissie opnieuw besproken zullen worden in relatie met datgene wat daarover momenteel in het faculteitsreglement staat. Over het vaststellen van taken en doelen van de Onderwijscommissie is al eerder gesproken in een vergadering van enkele faculteitsleden met leden van de Onderwijscommissie.

In het verslag van deze bijeenkomst staat dat er enkele leden van de F-Raad aangewezen moeten worden om deel uit te maken van een werkgroep die samen met leden van de Onderwijscommissie de taken en doelen van die commissie gaat bekijken.

Ook moet er, volgens dit verslag, een groep samengesteld worden die zich continu met de bijstelling van het curriculum gaat bezighouden. Daarbij is vooral van belang dat er tijdig via de Onderwijscommissie aan de F-Raad rapport wordt uitgebracht.

Vervolgens meldt het verslag dat de jaarcoördinatoren meer dan voorheen een uitvoerende taak moeten krijgen en driemaandelijks verslag dienen uit te brengen over



de verzamelde items voor de subgroep van de Onderwijscommissie die zich met bijstelling bezighoudt. Dit alles onder toezicht van het F-Bestuur dat op zijn beurt weer verslag moet uitbrengen aan de F-Raad.

#### Curriculum 1977/1978

Het voorgestelde programma voor de eerst vier studie-jaren is gebaseerd op een blokduur van 6 weken. Het is gebleken, aldus de Onderwijscommissie, dat een blok van 4 weken de studenten te weinig de gelegenheid heeft geboden om zich te oriënteren in zowel de diepte als de breedte van de aangeboden thema's. De wijziging in duur van de blokken heeft een herorganisatie van het curriculum noodzakelijk gemaakt. Inhoudelijk gezien zijn er nauwelijks veranderingen aangebracht, alleen in de samenstelling van de programma's is er sprake van wijzigingen.

Vooruitlopend op de opzet van het eerste studiejaar 1978/1979 heeft de F-Raad besloten om te laten onderzoeken of het mogelijk is om de oriënterende blokken (kennis-making met de eerstelijns gezondheidszorg en de klinieken) over het gehele jaar te verspreiden.

Hoe het vierde jaar er uit komt te zien is voor een groot gedeelte bepaald door de studenten die de langzamerhand bekend geworden "Blauwdruk voor het 4<sup>e</sup> jaar" hebben geproduceerd. Het voorgestelde programma is met enkele kanttekeningen door de raad geaccepteerd. Het ligt in de lijn van het curriculum dat het vierde en vijfde studiejaar vooral bestaat uit het praktisch bezig zijn in de gezondheidszorg. Het vierde jaar heeft tot doel om de student zelfstandig een klacht te laten aanpakken met gebruik van een bepaald schema.

Hij moet in staat zijn een volledige anamnese af te nemen, een volledig lichamelijk onderzoek te doen, een volledig eenvoudig laboratoriumonderzoek te plegen, een volledig differentiaal diagnose op te stellen, eventueel aanvullende onderzoek te verrichten of te laten verrichten en tenslotte een diagnose te stellen en de therapie aan te geven. Bovendien moet de student inzicht hebben in zijn eigen functioneren als medisch student op weg naar het einddoel: de basisarts.

#### Deelnemen aan onderwijsgroepen verplicht

Zoals bekend zijn de studenten van begin af aan verplicht geweest om deel te nemen aan onderwijsgroepen. De raad ziet deze verplichting graag gecontinueerd, hoewel men er zich van bewust is dat er tegenover een niet naleven van deze verplichting geen sancties staan. Als het deelnemen aan het onderwijs niet verplicht is wordt de vrijblijvendheid te groot en komen we dicht bij de vorm van een soort schriftelijke cursus, aldus raadslid Ton Schmidt. Hij voegde er nog aan toe dat bij het vrijstellen van deelnemen aan het onderwijs, evaluatie van het experiment als geheel nauwelijks mogelijk is.

De raad heeft zich ook nog voor een andere verplichting uitgesproken: de faculteit zal moeten bewerkstelligen dat de onderwijsgroepen beter functioneren.

### Tutorschap voor studenten wenselijk

Het is wenselijk dat studenten tenminste eenmaal in het curriculum als tutor functioneren en dat zij daarvoor door de faculteit in de gelegenheid worden gesteld. Met deze uitspraak gaat de raad een stapje verder dan de Onderwijscommissie die vindt dat studenten in principe voor de tutorrol in aanmerking komen. Overigens gelden de criteria die voor medewerkers van toepassing zijn t.a.v. het tutorschap ook voor studenten.

T.B.

### Collectieve Ziektkostenverzekering.

Het College van Bestuur van de Rijksuniversiteit Limburg zal per 1 juli a.s. met de Onderlinge Waarborgmaatschappij "OHRA" te Arnhem een collectieve ziektekostenverzekering afsluiten ten behoeve van het personeel in dienst van onze Universiteit.

Binnenkort zal aan de medewerkers een aanmeldingsformulier worden toegezonden voorzien van de nodige documentatie.

Wij wijzen u er nu reeds op dat aanmeldingen bij de Dienst Personele Zaken en Studentenbelangen na 1 augustus 1977 buiten de acceptatie op non-selectie basis kunnen vallen.

Non-selectie basis wil in dit verband zeggen dat bij toetreding, door de "OHRA" geen restrictieve toelatingsvoorwaarden gesteld kunnen worden.

Dienst Personele Zaken  
en Studentenbelangen.

Maandelijksse lijst van nieuw bij de Rijksuniversiteit Limburg in dienst getreden medewerkers en medewerkers.

**wie**

Dir. H.H.B. Hendrix

**wat**

Analist

**waar**

per 1 juni 1977.

Biochemie

**wie**

Maj. J.M.M. Vink

**waait van**

Financiële Administratie

**over naar**

per 1 juni 1977.

Sociale Psychiatrie

**wie**

Maj. M.E.M. Toonen

**waait**

Secretaresse

**weg**

per 1 juni 1977.

Medische Psychologie

DIENT PERSONEEL ZAKEN  
EN STUDENTENBELANGEN

**Programma-evaluatie  
onderwijsseenheid 1.5**

	% JA	% NEE	%?
1. De leer- en/of leerproblemen worden door de leerkracht opgepakt	7	93	0
2. Het leerprobleem wordt onderzocht/onderzocht, wat in deze leerprobleem- leerplan is opgenomen	76	19	5
3. Deze leerprobleem wordt opgepakt in de leerplan	31	69	0
4. Er wordt in deze leerprobleem leerplan aandacht gegeven voor de leerprobleem	64	36	0
5. Het leerprobleem wordt in de leerprobleem leerplan opgenomen	5	95	0
6. Het leerprobleem wordt in de leerprobleem leerplan opgenomen op een wijze die aansluit op de leerprobleem leerplan	62	38	0
7. De leerprobleem leerplan wordt opgenomen in de leerprobleem leerplan duidelijk en concreet	88	12	0
8. De leerprobleem leerplan wordt opgenomen in de leerprobleem leerplan duidelijk en concreet	64	29	7
9. Het leerprobleem wordt opgenomen in de leerprobleem leerplan op een wijze die aansluit op de leerprobleem leerplan	86	14	0
10. Er wordt in deze leerprobleem leerplan aandacht gegeven voor de leerprobleem leerplan	26	67	7
11. Er wordt in deze leerprobleem leerplan aandacht gegeven voor de leerprobleem leerplan	45	52	2
12. Over het leerprobleem wordt in de leerprobleem leerplan aandacht gegeven	81	19	0
13. In het leerprobleem leerplan wordt aandacht gegeven voor de leerprobleem leerplan	83	7	0
14. Het leerprobleem leerplan wordt opgenomen in de leerprobleem leerplan op een wijze die aansluit op de leerprobleem leerplan	95	0	5
15. Het leerprobleem leerplan wordt opgenomen in de leerprobleem leerplan op een wijze die aansluit op de leerprobleem leerplan	95	5	0
16. Het leerprobleem leerplan wordt opgenomen in de leerprobleem leerplan op een wijze die aansluit op de leerprobleem leerplan	26	64	7
17. De leerprobleem leerplan wordt opgenomen in de leerprobleem leerplan op een wijze die aansluit op de leerprobleem leerplan	19	79	2
18. De leerprobleem leerplan wordt opgenomen in de leerprobleem leerplan op een wijze die aansluit op de leerprobleem leerplan	90	5	2
19. Het leerprobleem leerplan wordt opgenomen in de leerprobleem leerplan op een wijze die aansluit op de leerprobleem leerplan	90	10	0
20. Leerprobleem wordt opgenomen in de leerprobleem leerplan op een wijze die aansluit op de leerprobleem leerplan	71	26	0
21. Over het leerprobleem wordt in de leerprobleem leerplan aandacht gegeven	93	5	2
22. Het leerprobleem leerplan wordt opgenomen in de leerprobleem leerplan op een wijze die aansluit op de leerprobleem leerplan	29	71	0
23. De leerprobleem leerplan wordt opgenomen in de leerprobleem leerplan op een wijze die aansluit op de leerprobleem leerplan	45	52	2

**Programma-evaluatie  
onderwijsseenheid 1.5**

	% JA	% NEE	%?
24. De leerprobleem leerplan wordt opgenomen in de leerprobleem leerplan op een wijze die aansluit op de leerprobleem leerplan	83	17	0
25. De leerprobleem leerplan wordt opgenomen in de leerprobleem leerplan op een wijze die aansluit op de leerprobleem leerplan	88	12	0
26. De leerprobleem leerplan wordt opgenomen in de leerprobleem leerplan op een wijze die aansluit op de leerprobleem leerplan	74	24	2
27. De leerprobleem leerplan wordt opgenomen in de leerprobleem leerplan op een wijze die aansluit op de leerprobleem leerplan	74	26	0
28. De leerprobleem leerplan wordt opgenomen in de leerprobleem leerplan op een wijze die aansluit op de leerprobleem leerplan	62	38	0
29. De leerprobleem leerplan wordt opgenomen in de leerprobleem leerplan op een wijze die aansluit op de leerprobleem leerplan	19	79	2
30. De leerprobleem leerplan wordt opgenomen in de leerprobleem leerplan op een wijze die aansluit op de leerprobleem leerplan	79	17	2
31. De leerprobleem leerplan wordt opgenomen in de leerprobleem leerplan op een wijze die aansluit op de leerprobleem leerplan	57	21	17
32. De leerprobleem leerplan wordt opgenomen in de leerprobleem leerplan op een wijze die aansluit op de leerprobleem leerplan	43	31	17
33. De leerprobleem leerplan wordt opgenomen in de leerprobleem leerplan op een wijze die aansluit op de leerprobleem leerplan	98	2	0
34. De leerprobleem leerplan wordt opgenomen in de leerprobleem leerplan op een wijze die aansluit op de leerprobleem leerplan	95	5	0
35. De leerprobleem leerplan wordt opgenomen in de leerprobleem leerplan op een wijze die aansluit op de leerprobleem leerplan	90	7	2
36. De leerprobleem leerplan wordt opgenomen in de leerprobleem leerplan op een wijze die aansluit op de leerprobleem leerplan	55	43	2
37. De leerprobleem leerplan wordt opgenomen in de leerprobleem leerplan op een wijze die aansluit op de leerprobleem leerplan	48	52	0
38. De leerprobleem leerplan wordt opgenomen in de leerprobleem leerplan op een wijze die aansluit op de leerprobleem leerplan	24	67	7
39. De leerprobleem leerplan wordt opgenomen in de leerprobleem leerplan op een wijze die aansluit op de leerprobleem leerplan	17	83	0
40. De leerprobleem leerplan wordt opgenomen in de leerprobleem leerplan op een wijze die aansluit op de leerprobleem leerplan	69	29	2
41. De leerprobleem leerplan wordt opgenomen in de leerprobleem leerplan op een wijze die aansluit op de leerprobleem leerplan	24	76	0
42. De leerprobleem leerplan wordt opgenomen in de leerprobleem leerplan op een wijze die aansluit op de leerprobleem leerplan	19	76	2
43. De leerprobleem leerplan wordt opgenomen in de leerprobleem leerplan op een wijze die aansluit op de leerprobleem leerplan	69	29	2
44. De leerprobleem leerplan wordt opgenomen in de leerprobleem leerplan op een wijze die aansluit op de leerprobleem leerplan	95	5	0
45. De leerprobleem leerplan wordt opgenomen in de leerprobleem leerplan op een wijze die aansluit op de leerprobleem leerplan	33	64	2
46. De leerprobleem leerplan wordt opgenomen in de leerprobleem leerplan op een wijze die aansluit op de leerprobleem leerplan	81	19	0

programma-evaluatie blok 1, 6

Hoofdstuk 1.1.1. Het functioneren van het blok

Blokvragen:

1. Vier van de zes onderwijsgroepen hadden al na de eerste bijeenkomst één of meer van taakverdeling afgesproken.
2. Bij de helft van de onderwijsgroepen was er verdeling in de taakverdeling tussen de twee casusperiodes.
3. Bij dezelfde onderwijsgroepen al onder 2 werd de werkwijze veranderd omdat deze in de eerste periode niet bevredigende.
6. De ervaring die in de eerste periode werd opgedaan heeft een matige rol gespeeld bij het opstellen van het tweede studieplan.
25. De toetsen gaven aanleiding om "witte plekken" in het studieplan op te vullen.
26. Voor de helft van de groepen vormden de toetsen aanleiding om "witte plekken" buiten het studieplan op te vullen.

Standaardvragen:

8. De samenwerking binnen de groep was bij de helft van de groepen tamelijk goed, bij de andere helft minder goed tot slecht.
10. In een groep kon men onvoldoende aan bod komen, in de overige tamelijk goed tot goed.
17. De tutor had in drie van de ond.groepen een stimulerende invloed, in de overige drie was deze invloed matig.
- 18, 19. De tutoeren bemoeiden zich niet te veel en niet te weinig met de discussie.
20. In twee groepen functioneerde de tutor nauwelijks volgens het boekje, in de overige vier was dat overigend wel het geval.
1. De tutor functioneerde overigend meer als tutor dan als inhouddeskundige.
- 21 - 22. De groepen raadspleiden 2 tot 5 maal een inhouddeskundige.
12. De helft van de groepen vond het blok minder goed verlopen, twee groepen vonden het blok matigmatig verlopen, een groep vond het blok tamelijk goed verlopen.

Hoofdstuk 1.1.2. De samenstelling van het blok

Blokvragen:

1. Richtte voorkeur voor uitgewerkte instructies voor het op te stellen studieplan.
2. Eerste casus was voldoende geschikt voor groepsgewijze benadering.
4. Tweede casus was redelijk geschikt voor groepsgewijze benadering.
6. Eerste casus nodige voldoende bij tot probleemgeoriënteerde studie.
10. Tweede casus nodige voldoende uit tot probleemgeoriënteerde studie.
11. De twee casussen leunden zich voldoende voor een brede oriëntatie op het thema.
12. De casussen vroegen een redelijke inleiding tot de behandeling van de problem-box.
13. De problem-box is een redelijk middel om basiskennis te verwerven.
14. De problem-box gaf een tamelijk duidelijk inzicht in het verband tussen parate basiskennis en verantwoord moedelijk handelen.
17. Een vruchtbare behandeling van de problem-box is in sterke mate afhankelijk van de eerder opgedane kennis en ervaring.
17. Het studie-tab programma nodige voldoende uit tot nadere studie.
20. De ambalancerverving duurde niet lang genoeg.
21. Het houden van een inhouddeskundigenmarkt is zeker zinvol.
21. De evaluaties over de eerste casusperiode sluiten voldoende aan op de bestudeerde stof.
22. De evaluaties over de tweede casusperiode sluiten voldoende aan op de bestudeerde stof.
23. De standaardvragen
2. Het werken vanuit onderwijsgroepen was in dit blok tamelijk functioneel.
3. Deze onderwijsgroepen waren tamelijk licht bevonden.
4. Het motiverend der taken was in dit blok tamelijk matig.
10. Er moest in dit blok tamelijk weinig literatuur bestudeerd worden.
15. Er was ruim voldoende verscheidenheid aan literatuur aanwezig.
16. De literatuur was tamelijk slecht beschikbaar. **vervolg op pag 29**

onderwijsniveau 1.7

% JA % NEE %?

Groepsdiscussie en leergeschied			
1. De toer is nu jonger. Langzamer naar de volgorde van de toer als groepsgang.	6	85	8
2. Het was een minuut de overgang naar wat er nu was.	58	31	10
3. De samenwerking binnen de groep was niet echt goed.	40	38	23
4. Een niet-afgeleverde van de groep binnen de toer.	85	8	6
5. Het was een goede toer. In de toer was voor iedereen mogelijk om te praten met de toerleider.	35	25	40
6. Door afbreken in de groep was ik niet meer in mijn zelfstandige vorm en presentatie.	10	85	2
7. De toer was een goede toer. Het was een goede toer. Het was een goede toer.	85	6	8
8. De toer was een goede toer. Het was een goede toer. Het was een goede toer.	33	52	15
9. De toer was een goede toer. Het was een goede toer. Het was een goede toer.	50	31	19
10. De toer was een goede toer. Het was een goede toer. Het was een goede toer.	63	31	6
11. Door de toer was ik niet meer in mijn zelfstandige vorm en presentatie.	40	56	4
12. Er was voldoende tijd voor zelfstudie.	84	6	0
13. Het was een goede toer. Het was een goede toer. Het was een goede toer.	46	38	17
14. Het was een goede toer. Het was een goede toer. Het was een goede toer.	6	79	16
15. Er moet in veel meer dingen worden.	25	69	6
16. Leerdoelen	67	27	6
17. Het was een goede toer. Het was een goede toer. Het was een goede toer.	96	2	2
18. Anamnese	92	4	4
19. Inhoudelijke	65	13	23
20. Groepsdynamiek	27	27	46
21. Theorie van de groepsdynamiek	56	40	4
22. Beoordeling van de toerleider	31	85	83

onderwijsniveau 1.7

% JA % NEE %?

23. Keuringen in A.O. beoordelen	27	19	54
24. Sociologische achtergrond van de toer	31	19	50
25. Filosofie	81	0	19
26. Ruimtelijke	81	2	17
27. Filosofie	40	29	31
28. Het was een goede toer. Het was een goede toer. Het was een goede toer.	60	40	0
29. De A.V. met de toerleider was goed.	77	15	8
30. Er was voldoende tijd voor zelfstudie.	65	25	10
31. Het was een goede toer. Het was een goede toer. Het was een goede toer.	75	19	6
32. De toerleider was een goede toerleider.	31	27	42
33. Er was een voldoende tijd voor zelfstudie.	77	4	19
34. Wie had de toerleider? Het was een goede toer. Het was een goede toer.	31	33	85
35. Het was een goede toer. Het was een goede toer. Het was een goede toer.	35	65	0
36. Het was een goede toer. Het was een goede toer. Het was een goede toer.	35	4	54
37. Het was een goede toer. Het was een goede toer. Het was een goede toer.	60	38	2
38. De toerleider was een goede toerleider.	31	35	33
39. De toerleider was een goede toerleider.	25	17	58
40. De toerleider was een goede toerleider.	81	13	6
41. De toerleider was een goede toerleider.	54	29	17
42. De toerleider was een goede toerleider.	48	46	6
43. De toerleider was een goede toerleider.	23	38	39
44. Het was een goede toer. Het was een goede toer. Het was een goede toer.	46	42	12
45. De toerleider was een goede toerleider.	50	42	8
46. Het was een goede toer. Het was een goede toer. Het was een goede toer.	77	15	8
47. Het was een goede toer. Het was een goede toer. Het was een goede toer.	48	35	17
48. Het was een goede toer. Het was een goede toer. Het was een goede toer.	21	60	19

vervolg pag 27

1. De afbouw van de groep, de opzet van het blok

2. Het overnemen van het blok in twee maanden en een proefles

3. De verdeling van het blok in twee maanden en een proefles

4. De verdeling in het eerste jaar in een voldoende voorbereiding

5. Het overnemen van de afbouw van de groep

6. Het overnemen van de afbouw van de groep in twee maanden en een proefles

7. Het overnemen van de afbouw van de groep in twee maanden en een proefles

8. Het overnemen van de afbouw van de groep in twee maanden en een proefles

9. Het overnemen van de afbouw van de groep in twee maanden en een proefles

10. Het overnemen van de afbouw van de groep in twee maanden en een proefles

11. Het overnemen van de afbouw van de groep in twee maanden en een proefles

12. Het overnemen van de afbouw van de groep in twee maanden en een proefles

13. Het overnemen van de afbouw van de groep in twee maanden en een proefles

14. Het overnemen van de afbouw van de groep in twee maanden en een proefles

15. Het overnemen van de afbouw van de groep in twee maanden en een proefles

16. Het overnemen van de afbouw van de groep in twee maanden en een proefles

17. Het overnemen van de afbouw van de groep in twee maanden en een proefles

18. Het overnemen van de afbouw van de groep in twee maanden en een proefles

19. Het overnemen van de afbouw van de groep in twee maanden en een proefles

20. Het overnemen van de afbouw van de groep in twee maanden en een proefles

Programmaevaluatie onderwijs-eenheid BLOK 3.6

	% JA	% NEE	%?
1. De afbouw van de groep, de opzet van het blok	32	68	0
2. Het overnemen van het blok in twee maanden en een proefles	45	53	3
3. De verdeling van het blok in twee maanden en een proefles	34	63	3
4. De verdeling in het eerste jaar in een voldoende voorbereiding	76	24	0
5. Het overnemen van de afbouw van de groep	18	79	3
6. Het overnemen van de afbouw van de groep in twee maanden en een proefles	50	50	0
7. Het overnemen van de afbouw van de groep in twee maanden en een proefles	50	47	3
8. Het overnemen van de afbouw van de groep in twee maanden en een proefles	39	61	0
9. Het overnemen van de afbouw van de groep in twee maanden en een proefles	24	76	0
10. Het overnemen van de afbouw van de groep in twee maanden en een proefles	76	24	0
11. Het overnemen van de afbouw van de groep in twee maanden en een proefles	42	50	8
12. Het overnemen van de afbouw van de groep in twee maanden en een proefles	24	74	0
13. Het overnemen van de afbouw van de groep in twee maanden en een proefles	3	58	39
14. Het overnemen van de afbouw van de groep in twee maanden en een proefles	0	61	39
15. Het overnemen van de afbouw van de groep in twee maanden en een proefles	34	66	0
16. Het overnemen van de afbouw van de groep in twee maanden en een proefles	16	82	3
17. Het overnemen van de afbouw van de groep in twee maanden en een proefles	58	34	3
18. Het overnemen van de afbouw van de groep in twee maanden en een proefles	11	87	3
19. Het overnemen van de afbouw van de groep in twee maanden en een proefles	24	74	3
20. Het overnemen van de afbouw van de groep in twee maanden en een proefles	32	42	26
21. Het overnemen van de afbouw van de groep in twee maanden en een proefles	16	82	3
22. Het overnemen van de afbouw van de groep in twee maanden en een proefles	3	97	0

Van de volgende elementen van het blok van dit blok heb ik subjectief oordeeld:

Programmaevaluatie onderwijs-eenheid BLOK 3.6

Programmaevaluatie onderwijs-eenheid BLOK 3.6

	% JA	% NEE	%?		% JA	% NEE	%?
23 - Het BCCO heeft een positieve invloed op de leerprestaties	18	82	0	44 - Jouw II koos in het debat van Mev. P.	47	26	27
24 - Inhoudspunten die ik niet heb gezien heb ik ook niet geleerd	45	53	3	45 - Jouk IV Aanpak voor een beter 2	45	32	24
25 - Inzichten en kennis in de didactiek, wat betreft het pedagogisch en didactisch onderzoek en de didactische wetenschap	29	68	3	46 - Samenleving   Scholierende uitdaging van Mev. B	63	18	19
26 - Het is belangrijk kennis te hebben van psychologische, anatomische en pedagogische achtergrond om te werken met leerlingen	58	42	0	47 - Samenleving   Verslag van Heintje	55	21	24
27 - Inzicht te hebben in de sociaal-culturele, historische en filosofische achtergrond van de opvoeding	48	47	5	48 - De geschiedenis van het archeromulieren en het filosofische casus met het onderwijsprobleem wat met zwaartepunt vormen via de hulp	11	82	8
28 - Informatie te krijgen van de gevestigde jeugd- en kindwereld op het professionele gebied	39	58	3	49 - Het sprekkout 2017 de toelating was een zinnige leerervaring	47	37	16
29 - Ouders weten te helpen met de leerproblemen van hun kind	68	29	3	50 - Het contact met een psycholoog met ik generaliseer	32	66	2
30 - Vertouwen te zijn met psychologen gevolgd van twee lessen voor de patiënt en zijn omgeving	47	50	3	51 - Het contact met een psycholoog met ik als zwaar ervaren	29	13	58
De eerste taak van 'De hoes van Grimswal' was een zinvol begin van de studie met de taak	76	16	8	52 - Het planningsplan was goed te maken bij het probleem-geschiedeniswerk	87	8	6
31 - Taak 1 (universitaire van Maerck)	76	16	8	53 - Het grote aantal casus (19uk) was zwaar in dit blok	50	37	13
32 - Taak 2 (besluitvorming met leerlingen)	84	11	6	54 - De impact op GVO arbeider van de casus heb ik als zwaar ervaren	21	26	52
33 - Taak 3 (taak met huiswerk)	58	26	16	55 - Er waren voldoende formele evaluatiepunten in dit blok	34	61	6
34 - Taak IV (taak met leerdoelen)	53	34	14	56 - De Minicome over uitsluiting was leerzaam	71	18	10
Ik vind dat voor dit blok voldoende punten zijn om de casus				57 - Skatting van de impact van de casus is dit blok worden gemist	47	37	16
35 - Riepheid   Zwaartepunt   Maerck	74	16	11	58 - Het de uitdagingen met de leerproblemen met met zwaartepunt	47	47	5
36 - Riepheid   De hoes van Jan Solst	66	24	11	59 - Het blokken van de problemen worden met zwaartepunt	29	66	6
37 - Riepheid   Eyntrouwe	50	39	11	60 - Het blokken van de problemen worden met zwaartepunt	13	71	16
38 - Riepheid   Uitdaging van Heintje	63	21	16	61 - Het blokken van de problemen worden met zwaartepunt	24	61	16
39 - Riepheid   Enkel heeft de hoes van Heintje	71	16	13	62 - De inhoud van het blok werd met zwaartepunt de zwaartepunt de zwaartepunt de zwaartepunt	24	53	24
40 - Riepheid   Uitdaging van Heintje	58	24	13				
41 - Riepheid   Riepheid van Mev. A.W	63	24	13				
42 - Jouk I (de wereld)   ant	39	29	31				
43 - Jouk II (de wereld)   ant	39	34	27				



Programmaevaluatie onderwijs-eenheid blok III.7 d.d. 8 april 1977.

	% JA	% NEE	%?
1. De stof van een (oud) vakgebied wordt als inhoudelijk uitgeput door de leerder	10	65	15
2. Het behalen van voldoende cijfers was in deze onderwerp eenzijdig (toets) criterium	90	5	5
3. Deze onderwerpstoestand wordt als nieuw	45	40	15
4. Er was voldoende tijd voor participatie in deze onderwerpstoestand	45	50	5
5. Het onderwerpen van de in deze onderwerpstoestand voorgeslagen taken was voldoende uitdagend	5	90	5
6. Het miniproject van de in deze onderwerpstoestand voorgeslagen taken was voldoende uitdagend	90	10	0
7. De te stellen eisen en materialen binnen het onderwerpstoestand studivragen opschrijven worden	30	70	0
8. De samenwerking binnen de groep was naar mijn mening goed	80	10	10
9. Er werd in deze onderwerpstoestand te veel voorkeemts gebruikt	20	70	10
10. Ingezien het bereiken of onderwijzen van de leerdoelen van dit blok	85	5	10
11. Er moest te veel (tijds)verbruikt worden	50	40	10
12. Over het algemeen vond ik dit blok goed verlopen	90	0	10
13. De tot nu toe beschikbare kennis vormden een goed uitgangspunt	75	5	20
14. De te behalen leerdoelen zijn sterk genoeg aan bij het onderwerp van dit blok	80	5	15
15. Het studietoelichting was voldoende vertegenwoordigd aan literatuur	40	35	25
16. De literatuur was voldoende leesbaar (op tijd, voldoende samenvattingen e.d.)	65	20	15
17. De leer van mijn groep heeft een uitbreiding inhoudelijk gebied op het conceptgebied	85	10	5
18. De leerdoelen werden zo te zien niet bereikt	0	100	0
19. De leerdoelen werden zo te zien niet bereikt	15	80	5
20. Door mijn leerdoelen te bereiken beschik ik nu over de volgende kennis	35	25	35
21. Deze groep heeft beter of meer weten dan ik had verwacht	45	50	5
22. Deze groep heeft mij al meer weten over mijn onderwerp gebied	0	90	10
23. Het behalen van voldoende punten	45	55	0

Programmaevaluatie onderwijs-eenheid blok III.7 d.d. 8 april 1977.

	% JA	% NEE	%?
24. Middelg bereikbaarheidsniveau van de leerdoelen	75	25	0
25. Doelmatig programma van de leerdoelen	75	25	0
26. Realistische doelenstelling	35	60	5
27. Bijzondere aandacht voor de leerdoelen	45	50	5
28. Het doelmatigheidsniveau van de leerdoelen is voldoende	0	40	60
29. Het doelmatigheidsniveau van de leerdoelen is voldoende	15	20	65
30. Het doelmatigheidsniveau van de leerdoelen is voldoende	40	0	60
31. Overbodig	0	75	25
32. Het doelmatigheidsniveau van de leerdoelen is voldoende	75	0	25
33. Het doelmatigheidsniveau van de leerdoelen is voldoende	70	0	30
34. Het doelmatigheidsniveau van de leerdoelen is voldoende	0	70	30
35. Het doelmatigheidsniveau van de leerdoelen is voldoende	65	10	25
36. Het doelmatigheidsniveau van de leerdoelen is voldoende	70	5	25
37. Het doelmatigheidsniveau van de leerdoelen is voldoende	0	35	65
38. Het doelmatigheidsniveau van de leerdoelen is voldoende	30	0	70
39. Het doelmatigheidsniveau van de leerdoelen is voldoende	25	5	70
40. Het doelmatigheidsniveau van de leerdoelen is voldoende	35	15	50
41. Het doelmatigheidsniveau van de leerdoelen is voldoende	15	30	55
42. Het doelmatigheidsniveau van de leerdoelen is voldoende	15	30	55

**Programmaevaluatie onderwils-eenheid blok III.7 d.d. 8 april 1977.**

	% JA	% NEE	%?
80. voldoende aan bod gekomen	25	75	0
81. 40. langzaam aan bod gekomen	0	95	6
82. nauwelijks aan bod gekomen Vanzelfsprekend in andere delen bij dit thema.	65	35	0
83. deels voldoende aan bod gekomen	55	5	40
84. de voorwerpen van dit thema werden niet aan bod gebracht	50	10	40
85. het aantal van dit thema is niet voldoende	40	15	45
86. Het thema is niet voldoende behandeld Vanzelfsprekend in andere delen bij dit thema.	50	20	30
87. Bepaalde onderwerpen van dit thema zijn niet voldoende behandeld	6		
88. De aanpak van dit thema is niet voldoende	60	25	15
89. Het aantal van dit thema is niet voldoende	75	15	10
90. De aanpak van dit thema is niet voldoende	70	20	10
91. Het aantal van dit thema is niet voldoende	65	25	20
92. Het aantal van dit thema is niet voldoende	60	10	30
93. Het aantal van dit thema is niet voldoende	50	20	30
94. Het aantal van dit thema is niet voldoende	55	10	35
95. Het aantal van dit thema is niet voldoende	50	10	40
96. Het aantal van dit thema is niet voldoende	40	10	50
97. Het aantal van dit thema is niet voldoende	10	15	75
98. Het aantal van dit thema is niet voldoende	40	5	55

**Programmaevaluatie onderwils-eenheid blok III.7 d.d. 8 april 1977.**

	% JA	% NEE	%?
76. Het aantal van dit thema is niet voldoende	40	5	55
77. Het aantal van dit thema is niet voldoende	30	10	60
78. Het aantal van dit thema is niet voldoende	0	35	65
79. Het aantal van dit thema is niet voldoende	60	15	25
80. Het aantal van dit thema is niet voldoende	15	0	85
81. Het aantal van dit thema is niet voldoende	55	10	35
82. Het aantal van dit thema is niet voldoende	5	0	95
83. Het aantal van dit thema is niet voldoende	40	5	55
84. Het aantal van dit thema is niet voldoende	20	10	70
85. Het aantal van dit thema is niet voldoende	40	45	15
86. Het aantal van dit thema is niet voldoende	45	40	15
87. Het aantal van dit thema is niet voldoende	5	0	95
88. Het aantal van dit thema is niet voldoende	10	0	90
89. Het aantal van dit thema is niet voldoende	20	5	75
90. Het aantal van dit thema is niet voldoende	10	30	60
91. Het aantal van dit thema is niet voldoende	5	35	60
92. Het aantal van dit thema is niet voldoende	5	0	95
93. Het aantal van dit thema is niet voldoende	5	5	90

# VAN LEUZE NAAR KEUZE

Nu de eerste zorgen over het organiseren van de keuzepraktika achter de rug zijn heeft de keuzeonderwijscommissie zich weer eens met meer algemene problemen beziggehouden. Zo is het ons b.v. opgevallen dat de officiële indeling in basiswetenschap (medisch-biologisch of gedragswetenschappelijk) en geneeskunde s.s. (eerste- of tweede lijn) wel een zinnige indeling is, maar toch nog weinig zegt over wat er gedurende het praktikum gedaan wordt. Het karakter van de verschillende stages binnen één afdeling kan zelfs nog hemelsbreed verschillen. Het leek ons nuttig om dat eens ter sprake te brengen, omdat je er overwegingen uit kunt halen bij het verder plannen van je keuzeonderwijs. Plannen wordt in de hogere studiejaren steeds belangrijker. Het tweede en het derde jaar kun je je keuze nog enigszins van het toeval laten afhangen, maar je hebt de verantwoordelijkheid om in de loop van zes jaar een redelijk evenwichtig programma gerealiseerd te hebben. Daarbij moet je rekening houden met wat je al gedaan hebt; dat houdt in dat je met het vorderen van de (studie)jaren een steeds bewuster keuze moet doen.

De functie van een keuzestage kan heel verschillend zijn, onafhankelijk van het betreffende vak. In de eerste plaats zal vooral in de eerste jaren een keuzepraktikum de functie hebben van een snuffelstage. Een vak waar je een bepaald idee over hebt dat je leuk lijkt - of juist niet - wil je wel eens van dichterbij bekijken om te zien hoe het in de praktijk uitgevoerd wordt: is chirurgie zo vermoeiend? farmakologie zo moeilijk? psychologie zo vervelend? huisartsengeneeskunde zo leuk als je altijd gedacht had? Uiteraard kun je daarbij veel van het vak opsteken, maar dat is niet de hoofdzaak. Als dat wel de hoofdzaak wordt krijgen we meer de tweede functie van een keuzestage, het aanvullend onderwijs of de plombeerstage. Als je merkt dat er gaten in je kennis zitten die pijnlijk beginnen te worden moet je bij een deskundige de gelegenheid krijgen die op te vullen. Eigenlijk zouden we voor alle onderdelen van alle mogelijke disciplines zo'n stage beschikbaar moeten hebben. Daar zal het ook wel heen gaan. Op het ogenblik staan die nog niet allemaal in de katalogus en het is ook de vraag of dat nodig is. Zelfs aan onze kleine universiteit is er voor het overgrote deel van de medische problemen voldoende knowhow in huis of in de buurt om het merendeel van de medische stof op redelijk goed niveau te onderwijzen.

De K.O.C. voelt het als een van haar taken om bij het exploreren van deze mogelijkheden te helpen. Gedeeltelijk worden ze spontaan aangeboden in de vorm van theoretisch keuzeonderwijs, gedeeltelijk zullen we ze op aanvraag moeten creëren.

Een derde functie is de wetenschappelijke stage. Tijdens je studie wordt je geconfronteerd met een grote hoeveelheid kennis die verkregen is door wetenschappelijk onderzoek. Omdat geneeskunde nu eenmaal een praktisch vak is kunnen we ons niet veroorloven alleen te handelen op basis van wetenschappelijke gegevens. In de praktijk werk je met een mengsel van wetenschap en "klinisch gevoel", "intuïtie" of hoe dat verder allemaal aangeduid wordt. Maar de wetenschap der geneeskunde is en blijft de belangrijkste steunpilaar van de geneeskunst. De wetenschappelijke aanpak heeft het belangrijke voordeel dat ze zich laat toetsen en dat ze zich bezighoudt met reproduceerbare verschijnselen. Men kan er daarom diagnostiek en therapie op baseren. De vooruitgang die er in de geneeskunde zit is een wetenschappelijke vooruitgang.

Zowel de kennis die je nu moet eigen maken als de voortgang van de kennis die je je hele beroepsleven zult moeten bijhouden wordt met wetenschappelijke methoden verzameld. Je moet je er een oordeel over kunnen vormen hoe die methoden werken om een indruk te kunnen krijgen hoe veel waarde je aan de resultaten moet hechten. Als model voor kennisverwerving, om inzicht te krijgen in de wetenschappelijke methode is het daarom zeer nuttig dat je ooit eens hebt meegedraaid in een echt onderzoek. In welk vak is minder belangrijk dan dat het een goed onderzoek moet zijn.

De vierde functie van een stage is de leerlingstage in de praktische geneeskundige vakken. De co-assistentenschappen zijn daar voorbeelden van. Waarschijnlijk zullen tenminste voor een aantal vakken de co'schappen naar behoefte gekozen kunnen worden. Bij deze stages is het de bedoeling dat je het vak in de praktijk leert uitvoeren.

Vooraf bij de laatste twee soorten stages draai je mee in de praktijk van alledag van veeleisende vakken. Dat staat soms in duidelijke tegenstelling tot de betrekkelijke vrijheid en ongedwongenheid van de rest van je studie. Dat geeft wel eens aanpassingsstoringen; dat heeft het tenminste tot nu toe altijd gedaan.

De vorm zal wel wat veranderen, maar de inhoud nauwelijks. In de eerste helft van de eeuw waren er waarschijnlijk wat meer studenten die na een doorgefufide nacht met de witte jas over het jaquet de wetenschap dienden, en nu zal de kans veel groter zijn dat een stagebegeleider op een virulente maatschappijhervormer stuit. Essentiëel is dat we begrijpen dat er meestal wel wat botst tussen leerling en opleider. Daar ligt geen taak voor de K.O.C. Twee volwassen mensen moeten dergelijke wrijvingen maar samen oplossen. Pas als er strubelingen ontstaan die het organiseren van het keuzeonderwijs bemoeilijken wordt het onze zaak. Toch zit daar een geleidelijke overgang in en je kunt je afvragen of er algemene richtlijnen zijn in dergelijke gevallen. Ons inziens zijn er een paar, nl. veiligheid voor zichzelf en anderen, inclusief en zelfs in de eerste plaats patiënten, en verder overlast voor patiënten en anderen. Wie zich op een laboratorium niet houdt aan veiligheidsvoorschriften is een gevaar voor zichzelf en anderen en moet gevoelig op de vingers getikt worden. A fortiori geldt dat waar in de medische praktijk de patiënten erbij betrokken zijn. Tegenover patiënten gelden echter nog veel uitgebreider normen, iedere vorm van overlast is ontoelaatbaar.

Nu zal iedereen dat volmondig toegeven, maar in de praktijk pas op moeilijkheden stuiten als zijn interpretatie van veiligheid en overlast niet strookt met die welke in de stagesituatie gehanteerd worden. In dat geval moeten geloof ik, de stagaires verregaand tegemoetkomen aan de opvattingen van de stagebegeleiders. In de eerste plaats omdat patiëntenbelang en veiligheid moeilijk overdreven kunnen worden. In de tweede plaats omdat de stagebegeleider over het algemeen de gebruiken vertegenwoordigt waarmee zijn bedrijf in de praktijk werkt en kan werken. Niet dat ik zo'n voorstander ben van conformatie door dik en dun, integendeel. Een pittige discussie tussen begeleiders en student is voor beiden heel leerzaam, maar dan bij voorkeur over zaken waar die discussie ook vruchtbaar is. Alle aspecten van onderwijs en onderzoek staan daar voor open. Waar patiëntenbelang en veiligheid in het geding komen kun je maar beter brede marges aanhouden.

Een ander veiligheidsaspect: sinds kort zijn alle studenten gedurende hun stages verzekerd. Ik kan jullie echter verzekeren dat de mening van een verzekeringsmaatschappij en een betrokkene over de waarde van b.v. een vinger sterk uiteenloopt. Blijf dustoch maar voorzichtig.

KEUZE-ONDERWIJS 3e JAARS: KLINIEK.  
KLINIEK

Van 18 april tot en met 13 mei hebben 10 derde jaars studenten een klinische stageperiode doorlopen op de afdeling Heelkunde in ziekenhuis St. Annadal te Maastricht.

Wij dachten dat het, zowel voor de kliniek als voor de faculteit en de studenten, zinvol was om iets over de ervaringen, die we daar hebben opgedaan, op papier te zetten. De schrijvers van dit stukje hopen dan ook, dat dit verhaaltje een goede doorsnee zal zijn voor de diverse ervaringen van alle 10.

Het keuzeblok duurde officieel 4 weken, waarin per week groepjes van 2 of 3 studenten werkzaam waren in een van de volgende 4 secties van de afdeling Heelkunde:

1. Opname en ongevallen (EHBO)
2. Nabehandeling en kleine verrichtingen (gipsoli)
3. Operatiekamers en kliniek (bedden)
4. Polikliniek Heelkunde

Opname en ongevallen (EHBO)

We kregen hier de gelegenheid om bijzonder veel patienten te zien, mede omdat we hier ook avond- en nachtdiensten meedraaiden en we dus spitsuren in ongevallen mee konden maken. Hierdoor kregen we inzicht in de diagnostiek en het daarop gebaseerde beslisproces van de arts. Verder kregen we de kans zelf anamneses af te nemen, fysisch-diagnostisch onderzoek te doen en te assisteren bij of zelf wondtoilet (hechten etc.) te doen en fracturen of kneuzingen mee te doen verzorgen. Toch menen we dat sectie in vergelijking met die van andere ziekenhuizen minder goed geoutilleerd is. De doorstroming blijkt vaak niet goed, iets wat zeker niet aan het hardwerken-de personeel te wijten is. De sfeer is er goed en de koffie lekker. Bovendien kreeg je in de rustige uren de kans wat te studeren.

Nabehandeling en kleine verrichtingen.

's Morgens liepen we op de nabehandlingspoli, waarin het erg druk was en waarin een achttal naast elkaar geplaatste hokjes de patient weinig ruimte en nauwelijks privacy bieden. We konden er met moeite over de schouder van de arts meekijken. Leerzaam was met name, dat we van de assistent-arts soms een patient achter het gordijn mochten meenemen om deze te onderzoeken (functie-onderzoek van knie, schouder, enz.) en eventueel hechtingen te verwijderen, brandwonden te behandelen en verbanden te wisselen. Met Guus en Eugène was het gezellig gipsen. 's Middags werden er beneden op de EHBO kleine verrichtingen (KLOK-jes) gedaan, d.w.z. het verwijderen van atheromen, wigexcisies e.d. Sommigen van ons hebben enkele kleine ingrepen zelf mogen doen.

Operatiekamers en kliniek (bedden).

Met name hier bleek, dat het merendeel van ons, wat anatomie-kennis betreft, slecht onderlegd was. Deze week gaf ons een globale indruk wat anesthesie, algemene chirurgie en steriliteit (!) betekenen. Enkelen van ons kregen de kans om aan de wondhaken te hangen en zodoende de operatie van nabij de kunnen volgen, wat anderszins veel moeilijker was.

Op de chirurgische afdeling liepen we visites mee, waarbij de moeilijkheid bestond, dat de periode te kort was om een duidelijk beeld te krijgen van de patient en zijn ziektegeschiedenis. Op eigen initiatief mochten we de afdeling op, om één of meerdere patienten te onderzoeken, maar we hadden soms de ervaring dat dit voor de patient erg belastend was.

Polikliniek Heelkunde.

De ervaringen hier waren sterk afhankelijk van de dienstdoende chirurg. Met name bij Prof. Greep en dr. Jeekel werden we in staat gesteld zelf anamneses af te nemen en fysisch-diagnostisch onderzoek te doen. Bij de andere twee specialisten echter kregen wij in

meer of mindere mate de indruk, dat onze aanwezigheid nauwelijks geapprecieerd werd. Deze week vormde het minst leerzame onderdeel van de klinische stageperiode. (Zr. Bronckers is een schat !)

#### Algemeen.

Elke dag om 14.00 uur is er een röntgenbespreking, waarbij de röntgenologen toelichting geven op de door de chirurgen aangevraagde X-foto's. Dit was een procedure die voor ons te snel verliep om er veel van op te steken. 's Ochtends werden de nieuwe opname's van de nacht besproken. Om 16.00 uur 's middags werd verslag gedaan van de verrichte operaties en werden de ingrepen van de volgende dag doorgesproken en eventuele moeilijke gevallen bediscussieerd. Eens in de zoveel dagen was er complicatie-bespreking. Naarmate we meer en meer met de gang van zaken binnen het ziekenhuis vertrouwd raakten, werden de besprekingen hoe langer hoe leerzamer. We beschouwen het dan ook als een zeer zinvolle wijze van "Intercollegiale toetsing". Verder bestond er nog de bespreking met de afdeling Interne geneeskunde, de zgn. "Pop"-show en een pathologisch-anatomisch praatje over ingezonden biopten en resectiemateriaal. Eens in de week hield een VIP uit den (buiten-) lande een referaat, dat door ons, afhankelijk van het specialistische niveau, als goed of nauwelijks te volgen geclassificeerd werd.

Deze vier weken boden weinig gelegenheid tot zelfstudie, maar waren erg motiverend om, als daar de tijd voor was, bepaalde zaken gericht op te zoeken. De hiaten in kennis van bepaalde aspecten van de geneeskunde (met name anatomie) kwamen duidelijk aan het licht. Bovendien hadden we in ruime mate de mogelijkheid

om de aangeleerde vaardigheden in het Skillslab nu praktisch toe te passen. Toch is het belangrijk dat zaken als omgaan met steriliteit, hechtmethodes en wondtoilet in het skillslabpakket worden opgenomen vóór de aanvang van een klinische keuzeperiode in het 3e jaar. Met name wat röntgendiagnostiek betreft, hebben we erg veel geleerd. Het is dan ook op z'n plaats de assistenten nog eens hartelijk te bedanken voor de enthousiaste wijze waarop zij bereid waren om ons dingen uit te leggen en te laten doen. Zij hebben voor een fijne, sportieve en leerzame sfeer gezorgd. Juist vanwege deze sportieve en leerzame confrontatie met de afdeling Chirurgie, zouden wij het betreuren als de relatie tussen de faculteit en de kliniek of intern in het ziekenhuis door wat voor problematiek dan ook zou versommen, omdat we zijn gaan inzien hoe wezenlijk het aandeel van de kliniek is en hoe wezenlijker die eigenlijk nog moet worden binnen het onderwijs op deze faculteit.

Annemiek Mellink  
Robert-Frank Hulsmans



**Rampwyck**

# gerard's vreugd

De rijp lag 's morgens nog op de plantsoenen toen er al een KOKO-official bij me kwam of ik geen idee had voor het eind juni. Ze houden eindfeest. Dat vond ik wel erg vroeg om al over na te denken, en meer dan vroeger vraag ik me tegenwoordig ook af: waarom moet ik daar nou net over nadenken? Ik ben in wezen een pessimistische zuurpruim, met hoogstens dat lichtpuntje dat ik het van mezelf weet. Daarom roep ik ter compensatie af en toe "joechei" op de gang, schrijf een stukje vreugd voor Maffius of neem een snipperdag. Maar dat is volstrekt ontoereikend om me tot inhoudsdeskundige voor bruiloften en partijen te benoemen.

Terwijl ik dat allemaal overdacht stond de official geduldig naast me, en ervan overtuigd rakend dat ik zonder feestelijke ideeën was, begon hij over Het Kabaret. Het zou zo aardig zijn als er weer kabaret was, en kon ik nou niet eens.....

Neen. Want denk er maar eens diep over na waarom er zo nodig kabaret op zo'n avond zou moeten zijn. En waarom je, als je dat zo'n onmisbaar element vindt, niet kan volstaan met het engageren van Neerlands Hoop, het ompraten van Wim Kan of het op de koop toe nemen van Seth Gaaikema.



Dat is namelijk niet de bedoeling: wat je wilt laten zien is dat er ook onder de studenten van de RULg die humoristische schene-schopperij kan bloeien, die eens als "studentenkoos" werd aangeduid. Nu doet "studentenkoos" ouderwets aan, maar de snob-waarde is hetzelfde gebleven: iedere groep studenten hoort af en toe eens te laten zien dat ze best tegen wat (heilige) huisjes durft trappen. Bedroevend te moeten konstateren dat ze zich van te voren inlaten met grijzende medewerkers om zich te laten leiden. Als het gaat zoals het moet gaan smeult de aandrang om tegen schenen te trappen het hele jaar door en komt in de week voor het feest tot ontbranding. Vóór-ontsteking heeft geen zin en zonder smeulende basis wordt het nooit meer dan een blindganger. Maar als er dan spontaan geen mes-



scherp kabaret of vervelende show uit de studenten kan opborrelen, ligt hier dan geen lokale witte plek voor de medewerkers van deze universiteit? Daar smeult genoeg en deskundigheid lijkt voor vele facetten voorhanden. Hans Philip- sen gaf al eens te kennen veel voor kabaret te voelen, mits onder het motto "een grapje is leuk, maar het moet wel ten koste van iemand gaan". Voordat zijn inlij- ving in de allerhoogste bestuur- lijke regionen een feit wordt zou hij zich zo'n kabaret nog maar één keer moeten permitteren. Lou Groot bewees al eerder een plooibaar pianist te zijn; Coen Hemker geeft graag en desnoods ongevraagd kostuum-adviezen; nog wat uitbreiding met wat ta- lentloze maar agressieve mede- werk(st)ers en er zou toch een goed verteerbaar programma uit voort moeten kunnen komen. Of zullen we de vakantieperiode weer ingaan alsof we in een lauw bad stappen: de studenten zijn weg dus ontspan je maar weer. Geen fut meer voor een sprankelende koude douche voor- af.

Nu heeft het bovenstaande ver- haal meer weg van Gerard's Ver- driet dan van Gerard's Vreugd, maar gezien de vorige Maffius is dat verschil ook voor Chris en de zijnen niet steeds overduide- lijk. Dit is meer een wat sombere overpeinzing die tot Vreugd zou kunnen leiden als de studenten zonder bevoogding tot een kaba- ret zouden kunnen komen, waarin ze grondig de vloer aanve- gen met alles waar ze zich maar even over kunnen opwinden; of als er zich onder de medewerkers een paar energiekelingen verbinden om na het innemen van wat ontremmings- middelen de kachel aan te maken met wat de studenten bij elkaar geveegd hebben. Want dat zou na- tuurlijk de Grote Vreugde zijn: als beide kabarets de 24-ste juni aantreden. Mocht er weer helemaal geen kabaret boven tafel komen dan moet KOKO in ieder geval maar voor mooi weer zorgen, dan kunnen we tenminste in de tuin praten over de organisatie voor het kaba- ret van volgend jaar....



Gerard Majoer.

# MAAR.....

„...Maar ik stem VVD."

In tijden van verkiezingen ontspringen er ineens groepen van actieve mensen. Het is alsof er een verfrissende regen op een dor maar vruchtbaar land valt. - In korte tijd heeft Maastricht twee jongere partijen erbij gekregen, de derde is in de maak. De JOOD en FJG, semi-onafhankelijke partijen in respectievelijk het kader van de VVD en PvdA hebben de afgelopen maand een afdeling in deze stad gekregen.

## Steeds meer

Hoewel in een opinieblad als dit, dat enerzijds gericht is op "de universitaire gemeenschap", en dat anderzijds traag verschijnt, en zodoende zijn ruimte beter kan besteden aan inter-politieke discussies, verdient de JOOD hier aandacht; steeds meer neigen jonge mensen in de richting van het Nederlands quasi-liberalisme, in een tijd waarin deze zelfde mensen hun toekomst zeker achten en niet weten welke inspanning van socialistische en doordacht christelijke zijde dit gekost heeft.

## Nu

Er zijn veel argumenten, waarmee aan te tonen is, dat veel jonge mensen, die vol trots zeggen ...Maar ik stem VVD, niet doorzien kunnen wat deze uitspraak betekent. Een van de aardigste stellingen is wel dat deze mensen VVD stemmen, omdat PvdA stemmen nu normaal is. Met deze leeftijd komt immers het afzetten tegen heersende gebruiken naar voren. Verlies en kiezersgunst van regerende partijen zou dan toe te schrijven zijn aan de kiezersgroep tussen 18 en 22 jaar, die ter zake onkundig, volgens hun "gedrag" hun stem uitbrengen.

## Technocratie en misleiding

Nu ben ik, in mijn discussies over democratie, eens door een verstandig man een technocraat i.p.v. een democraat genoemd. En dit verwijt ligt na de laatste alinea hem wellicht weer in de mond, nu ik van een zekere minachting blijk geef voor een groep van kiezers; ik verwijt hen immers onkundigheid en niets ligt meer voor de hand dan dat ik van mening zou zijn dat hun het actieve stemrecht ontzegd moet worden.

## Uitbuiten

Integendeel; ik constateer inderdaad deze onkundigheid en zal daar nog betere argumenten voor aandragen. Maar ook ben ik van mening dat het stemgedrag van deze mensen bijzonder belangrijk is omdat vaak goede mensen onder hen verkeren. Daarentegen treffen hen mijn verwijten-en gaat juist naar hen die minachting uit- die, onder het mom van activering deze zelfde mensen vals voorlichten en hun gedrag uitbuiten. Dit verwijt heeft niets met technocratie te maken-en ik hoop dat mijn criticus het daarmee eens zal zijn.

## VVD en oververzadiging

Het centrale punt, waarom de discussies over de economische crisis draaien, is helder toegelicht door prof. dr. A. van der Zwan in "Economische Statische berichten" N.a.v. dit artikel een bespreking daarvan in het NRC-Handelsblad door A.F. van Zweeden afgelopen maand, wordt beredeneerd dat de huidige crisis, zoals die zich sinds 1973 heeft ontwikkeld, te wijten is aan een structurele oververzadiging van de markt. Hetzelfde was de kern van het gastcollege dat Den Uyl 17 mei heeft gegeven op de TH te Eindhoven.

## Goed bedoelde rotzooi

Dit betekent dat een opvoering van de produktie onmogelijk is zonder geforceerd kunst- en vliegwerk. Het is mogelijk de levensduur van artikelen verder te verkorten, om zo de consumptie om te voeren.- Nieuwe en zgn. goed bedoelde rotzooi kan nog wel door de uitvinders aangeboden worden. Wellicht is te denken aan een nieuwe vorm van kolonialisme, waarin nu, i.p.v. een leegroven, een volproppen van deze landen de grondslag is.

## Hart

Hierdoor echter zal de werkeloosheid dalen, de inflatie met sprongen toenemen. De rijke landen zullen zich hechter verbinden en zich harder opstellen. Het milieu zal zwaar belast worden en kern-energiecentrales zullen bij opvoering van de productie onvermijdelijk zijn. En door dit alles zullen de menselijke verhoudingen verder verarmen door enerzijds een dwingende produktie, anderzijds de kunstmiddelen waaronder de mensen bedolven worden. Tenslotte zal de geprezen vrijheid afnemen door het staatsbestel dat het gevolg is van een over-bevolkt land, waarvan de kernenergie het hart is.

## Oorzaak en gevolg

Inderdaad, de loonkosten en collectieve voorzieningen spelen in de huidige crisis mee; ik ben geen Marxist; zelfs Keynes heeft voorspeld dat het zgn. kapitalistisch systeem de dreiging van oververzadiging zal moeten weten te doorstaan. En als uit alledaagse waarnemingen al blijkt dat onze wereld barstens toe vol zit met spullen en eten, dan wordt het waarschijnlijk dat dáár de kern ligt van de crisis en niet bij hoge loonkosten en collectieve voorzieningen, die slechts een gevolg van dit stelsel zijn: hoge lonen opdat veel gekocht wordt; zware collectieve voorzieningen opdat op zijn minst arbeidskrachten afgestoten kunnen worden zonder dat opstand het gevolg is.

## Levensnoodzaak

In dit betoog rest dan de stelling dat dezelfde ondernemers, diezelfde VVD, totaal afhankelijk zijn van de huidige hoogte van de lonen en van de uitgebreidheid van de collectieve voorzieningen, om nog enigszins te kunnen produceren. Het is zodoende vreemd Dhr. Wiegel te zien vechten tegen deze voor de ondernemers (!) levensnoodzakelijke verworvenheden, terwijl hij de produktie wil opvoeren. Weet hij dan niet beter?

Minimumprogramma JOOD

In de "...driemaster", het opinieblad van de onafhankelijke Liberale jongerenorganisatie voor Vrijheid en Democratie, nummer 1, febr. 77, staat het minimumprogramma van de JOOD afgedrukt. Nu gebiedt de volledigheid mij op te merken dat ik niet zeker weet of dit als zodanig gehandhaafd is. Ik hoop van niet. In deze over 5 hoofdstukken verdeelde uitspraken wordt geen woord gerept over de economische crisis en haar oorzaak. Integendeel, het bestaat slechts uit stellingen, die - zoals de voorzitter van de JOOD J.W. Remkes aankondigt in de inleiding van dat nummer - geen onverhoedse aanvallen zijn in de rug van de VVD-(Onafhankelijk?).

"Stringente waarborgen"

In hoofdstuk III, "leefbaarheid" wordt gesteld dat "er wordt gestreefd naar verbetering en uitbreiding van de nationale en internationale milieuwetgeving". In datzelfde hfst. wordt het bouwen "op grote schaal" van kerncentrales niet tegengegaan, maar algemeen en niets zeggende afhankelijk gesteld van "stringente waarborgen". Over de werkeloosheid wordt in hfst. IV "Welzijn in welvaart" betoogd, dat "er gestreefd wordt naar volledige werkgelegenheid", o.a. door een vermindering van de arbeidstijd. Maar ook moet het particuliere bezit vergroot worden, moeten de sociale uitkeringen gekoppeld blijven aan het minimumloon,-en- wat is hier toch de visie?- moet de positie van de ondernemingsraad versterkt worden en moet er een vorm van vermogens-aanwasdeling komen.

## Mengelmoes tot tegenspraak

Een mengelmoes van uitspraken. Milieu beschermen én kerncentrales niet verbieden-werktijd korter en stimuleren van eigen bezit-VVD én vermogensaanwasdeling. Slechts drie tegenspraken veroorzaakt door de inwendig onmogelijke visie van de VVD, die niet in de rug aangevallen mag worden, op de economie. De relatie milieu-kernenergie-productie heb ik al aangeduid. Maar hoe werktijd korter moet worden én het particuliere bezit moet worden gestimuleerd, terwijl de collectieve voorzieningen althans niet verlicht schijnen te worden is een groot raadsel: Waar moet het geld vandaan komen?

Verwijt

Hiermee is duidelijk geworden dat de mensen achter de schermen van de JOOD zware verwijten te maken valt. Jonge mensen, tussen 16 en 26 jaar, door hun leeftijd op zoek naar het leven, en dáár het eerst aankloppend waar het op dat moment niet gebruikelijk is, worden door hen door gebrekkige en tegenstrijdige voorlichting de JOOD binnengelokt en zo ertoe gebracht ter zake onkundig op de quasi-liberale VVD te stemmen.

## Gebrekkig, tegenstrijdig

De informatie is gebrekkig: het minimumprogramma spreekt in het geheel niet over de wezenlijke dingen, over de economische crisis en haar oorzaak, de oververzaaging, en is verkeerd: niet zozeer omdat ze gebaseerd zou zijn op een ( onuitgesproken ) maatschappijvisie, die in strijd is met de mijne, maar omdat ze voor hen die nadenken in zichzelf tegenstrijdig is.

...Maar ik stem VVD

Door middel van deze leusen, die net zo goed door de FJG geuit kunnen worden, worden zoekende jongeren misleid en binnengehaald in een zogenaamd onafhankelijke liberale partij. Zo onafhankelijk, dat deze mensen door een denkfout (kretten: JOOD is goed, JOOD is VVD, dus VVD is goed) trots vertellen: „... Maar ik stem VVD.“

Fons Bongaerts

P.S. Overigens ben ik van mening dat - gezien hun werk - sommige studenten tijdens het keuzeblok het minimum (jeugd)loon uitbetaald moet worden.

# KOKO • CRUIS

Hier zijn we weer voor de laatste keer voor de vakantie.

Er hangt een lijst met winkels waar bij vertoning van de ledenkaart reductie te verkrijgen is, in de KOKO - kamer.

Bij het inschrijfpakket is een kopij van de lijst ingesloten.

Op 17 juni a.s. komt er een delegatie studenten uit Aken.

Het is nog niet zeker of er een borrel gehouden wordt maar jullie zijn er altijd welkom om met deze studenten een praatje te maken.

Het eindfeest belooft, net als de voorgaande keren, een groot succes te worden.

Voor de fotoclub kun je je nog steeds opgeven bij Peter Freens, Peter Frambach of Joop Collen of op een van de lijsten die in elke locatie opgehangen zijn. Dit was het weer. Namens KOKO een prettige vakantie,

spier.